

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
สิงหาคม 2560

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา
สิงหาคม 2560

ไพรินทร์ อัมประสงค์. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษาและพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. อนันต์ มลารัตน์, อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์.

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 432 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรคำนวณของยามาเน และได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi-stage Sampling) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(pearson product moment correlation) การทดสอบไคสแควร์ (chi-square test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ(multiple regression analysis)

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.20 โดยปัจจัยด้านระดับชั้น การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ตัวแบบทางสังคม การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และสัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยด้านเพศ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย รายได้ของครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.352 + .172X_{2_2} - .162X_{2_3} + .182X_5 - .157X_8 - .170X_9 - .199X_{10}$$

และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_Y = .144Z_{x2_1} - .135Z_{x2_3} + .143Z_{x5} - .106Z_{x8} - .188Z_{x9} - .187Z_{x10}$$

โดยสมการดังกล่าวสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องร้อยละ 47.7

FACTORS AFFECTING AGGRESSIVE BEHAVIOR OF LOWER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS UNDER THE AUTHORITY OF THE BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master degree of Education in Health Education and Physical Education
At Srinakharinwirot University
August 2017

Pairin Imprasong. (2017). *Factors Affecting Aggressive Behavior of Lower Secondary School Students Under the Authority of the Bangkok Metropolitan Administration*
 Master's thesis, M.Ed. (Health Education and Physical Education). Bangkok:
 Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr.Anan
 Malarat , Lt.Dr.Apitee Songbundit

The purposes of this survey research were 1) to study aggressive behavior 2) to study the factors affecting aggressive behavior and 3) to construct the factors affecting aggressive behavior of lower secondary school students under the authority of the Bangkok Metropolitan Administrations. And their prediction equations. The samples were four hundred and thirty-two students who study in lower secondary school students under the authority of the Bangkok Metropolitan Administration. The samples were conducted by multistage sampling calculated with Yamane's sample sized method. The questionnaire was used in this research and analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation, chi-square test and multiple regression analysis.

The findings showed that the samples demonstrate aggressive behavior at an extremely high level at 66.20 percent. On an academic level, compliment and punishment, parenting, role model and family relationships were correlated with the aggressive behavior of students at a level of .05 However, sex, the physical environment, the character of the community, family income, friend relationships and stimulus were not correlated with the aggressive behavior of students. The prediction equation of the factors affecting the aggressive behavior of students.

$$\hat{Y} = 2.352 + .172X_{2_2} - .162X_{2_3} + .182X_5 - .157X_8 - .170X_9 - .199X_{10}$$

(raw data form) and

$$\hat{Z}_y = .144Z_{x2_1} - .135Z_{x2_3} + .143Z_{x5} - .106Z_{x8} - .188Z_{x9} - .187Z_{x10}$$

(standardize data form)

with $R^2 = .477$

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ

ไพรินทร์ อิมประสงค์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.อนันต์ มลารัตน์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุชนี ศุภวรรธนะกุล)

.....ที่ปรึกษาร่วม

.....กรรมการ

(อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์)

(อาจารย์ ดร.อนันต์ มลารัตน์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก อาจารย์ ดร.อนันต์ มลารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก และ อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

การสอบปากเปล่า ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุษณี ศุภวรรณะกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลมาลย์ วรรณเศรษฐสิน ซึ่งเป็นประธานและกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม อันเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือ นายแพทย์ศิวโรจน์ กลิ่นหอม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา ศรีศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชร ดวงจันทร์ อาจารย์ ธนวัฒน์ ชัยพงศ์พัชรา และอาจารย์ วัลลภา วาสนาสมปอง ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และคณาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ตลอดจนนักเรียนทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สมาชิกในครอบครัวและญาติพี่น้องทุกคนที่คอยช่วยเหลือ ห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมาตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาสุศึกษาทุกท่านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี คุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมาจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

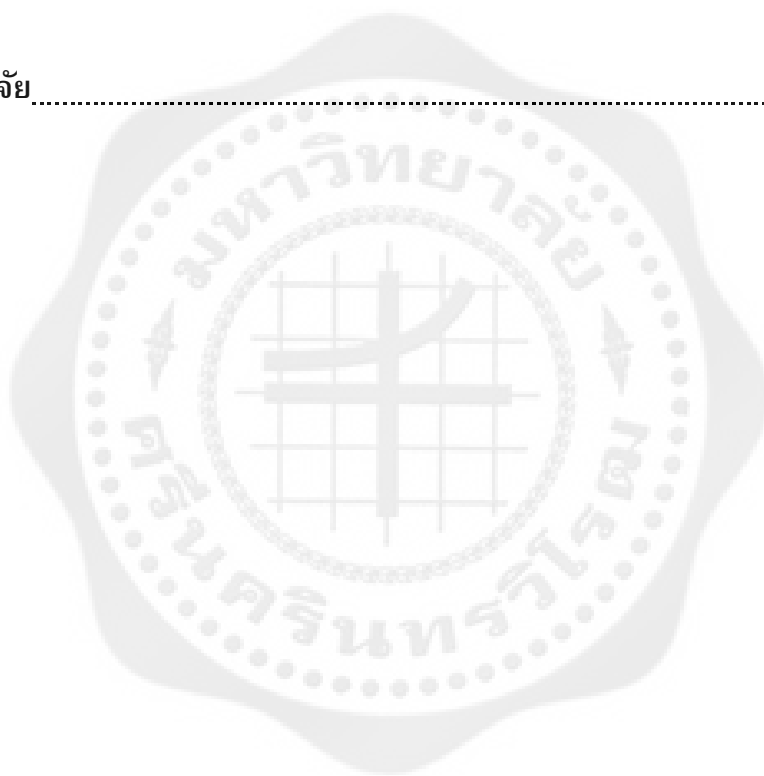
ไพรินทร์ อิมประสงค์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ขอบเขตด้านตัวแปร.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	9
งานวิจัยในประเทศ.....	32
งานวิจัยต่างประเทศ.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การสร้างเครื่องมือ.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก.....	74
ภาคผนวก ข.....	92
ภาคผนวก ค.....	97
ภาคผนวก ง.....	102
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	104

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	38
2 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้นและเพศ	40
3 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	47
4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น รายได้ของครอบครัว ลักษณะของชุมชนที่อยู่อาศัย	51
5 จำนวนและร้อยละของระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	52
6 จำนวนและร้อยละของสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	52
7 จำนวนและร้อยละของลักษณะกายภาพของการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	53
8 จำนวนและร้อยละของการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	53
9 จำนวนและร้อยละของตัวแบบทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	54
10 จำนวนและร้อยละของการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	54
11 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	55
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัมพันธภาพในครอบครัวสัมพันธภาพ กับเพื่อน ลักษณะทางกายภาพของการเรียน การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคล ที่เกี่ยวข้อง ตัวแบบทางสังคม การอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	55
13 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับปัจจัยด้านเพศ ระดับชั้น บุคคลที่อาศัย อยู่ด้วย ลักษณะชุมชนที่อาศัย ที่เกี่ยวข้อง มีตัวแปรต้นเป็นตัวแปรจัดกลุ่ม	56
14 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเมื่อตัวแปรต้นเป็นตัวแปรต่อเนื่อง	56
15 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	58

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมต่างๆ จากสิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์.....	15

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาสังคมวัยรุ่นในปัจจุบัน หากมองในแง่ของการแก้ไขปัญหาก็คงจะมีผู้ใหญ่มากมีอำนาจในการแก้ไข รวมไปถึงหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่แก้ไขเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว แต่หากมองปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในสังคม จะพบว่า การแก้ไขปัญหามักเป็นการปรับเปลี่ยนเพียงชั่วคราว หรือเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุมากกว่า ตัวอย่างในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ซึ่งกลุ่มที่ต้องการการดูแลและเข้าใจมากที่สุด กลับเป็นกลุ่มที่พบปัญหาและแก้ไขปัญหายากที่สุด โดยเฉพาะ ปัญหาความรุนแรง ที่เกิดขึ้น ปัญหาที่มาพร้อมกับการแก้ไข ปัญหาที่มาพร้อมกับความคาดหวังของพ่อแม่รวมทั้งคนในสังคม ปัญหาความรุนแรงเกิดจากหลายสาเหตุ ซึ่งมักพบว่า การเลี้ยงดูของพ่อแม่ การแข่งขันสูงทางด้านการศึกษา การมุ่งเน้นด้านรายได้ ด้านเศรษฐกิจและค่านิยมที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย ซึ่งเด็กแต่ละคนมีพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน เด็กบางคนอารมณ์ดี สนุกสนาน ร่าเริงด้วยตัวพื้นฐานของตัวเอง เด็กบางคนหงุดหงิดง่าย ไม่ว่าจะเกิดจากยีนของเขา หรืออาจจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมองของเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์ เพราะแม่ที่มีความเครียดระหว่างตั้งครรภ์ ส่งผลให้ลูกที่เกิดมามีอารมณ์หงุดหงิดง่าย ทำให้เป็นพิษต่อเซลล์ประสาทและเซลล์สมองไม่ปกติ ควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้(สถาบันราชานุกูล.ออนไลน์)

วัยรุ่นเป็นวัยที่เข้าใจยาก วัยรุ่นที่มีความรุนแรงส่วนใหญ่คิดว่าตนเองไม่มีอะไร ดีพอ และเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ พ่อแม่ไม่สามารถทำให้วัยรุ่นเห็นคุณค่าในตัวเองได้ เพราะไม่มีเวลาและตามใจลูก เวลาที่วัยรุ่นมีปัญหา จึงแสดงออกทางอารมณ์ได้ง่าย สิ่งที่สังคมมุ่งเน้นอีกประการหนึ่งได้แก่ ทางด้านการศึกษาที่เน้นการแข่งขันทางด้านการเรียนการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นคนดี การสอนเด็กทางด้านการเสียสละ มีน้ำใจ จิตอาสา คุณธรรม และจริยธรรมก็มีน้อยมาก เพราะโรงเรียนไปวัดผลที่คะแนนเพียงอย่างเดียว เด็กจำนวนมากต้องเรียนกวดวิชา เด็กบางคนต้องเรียนทุกวันส่วนเด็กที่ได้รับการยอมรับจากครูและผู้ใหญ่คือเด็กที่เรียนดี เด็กที่เรียนไม่ดีคือเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับ สังคมไทยเป็นสังคมที่ต้องการการยอมรับ ถ้าเขาไม่ได้รับการยอมรับก็จะไปกับเด็กที่เกเร เพื่อนที่เกเรจะเปิดใจและยอมรับเขา วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่ต้องทำความเข้าใจให้มาก และพ่อแม่ต้องดูแลเอาใจใส่อย่างพอเหมาะพอควร และต้องไม่ทำให้เกิดปัญหาอย่างที่เราพบกันบนหน้าหนังสือพิมพ์ หรือในข่าวตามโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ เพียงแค่นี้ ก็จะได้วัยรุ่นที่ดี เป็นบุคลากรสำคัญของประเทศ รวมทั้งได้ต้นแบบที่ดีในการพัฒนาพวกเขาในอนาคต พัฒนาการของวัยรุ่นซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปีเป็นวัยที่สำคัญเพราะ มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ วัยรุ่นจะมีการเจริญเติบโตของร่างกายอย่างรวดเร็ว อวัยวะเพศทั้งภายนอกและภายในเจริญเติบโตเกือบเต็มที่ มีการเจริญเติบโตและพัฒนาเข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศ เพราะต่อมไร้ท่อต่างๆ ผลิตฮอร์โมนซึ่งทำให้ร่างกายเจริญเติบโต โดยเฉพาะส่วนสูงจะเห็นการ

เปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน ในตอนต้น เด็กหญิงจะมีพัฒนาการเร็วกว่าเด็กชายและจะเท่ากันเมื่ออายุเข้าช่วงปลาย ลักษณะทางเพศภายนอกปรากฏให้เห็นชัดเจนขึ้น คือในเพศหญิงจะมีเต้านมขยายใหญ่ เอวคอดลง สะโพกผาย มีขนที่อวัยวะเพศ มีประจำเดือนครั้งแรก ในเพศชายเสียงห้าวขึ้น ไหล่ขยายกว้าง มีกล้ามเนื้อเป็นมัดๆ ในขณะที่พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พบว่าวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีอารมณ์รุนแรงและแปรเปลี่ยนได้ง่าย หงุดหงิด โกรธง่ายเมื่อถูกขัดใจ และมักแสดงอาการก้าวร้าวมากขึ้น โดยปกติวัยรุ่นจะเป็นที่ร่าเริงและทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตนเองสนใจด้วยความสุข ถ้าเมื่อใดไม่มีอิสระที่จะทำอะไรได้ตามใจก็มักเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความคิดเป็นของตนเอง และรู้สึกว่าตนเองโตเป็นผู้ใหญ่แล้วจึงอยากทำอะไรตามความต้องการของตนเอง ทำให้มักเกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นได้บ่อยๆ ในขณะที่ยังมีปัญหาอีกอย่างหนึ่งของวัยรุ่นคือปัญหาในเรื่องพัฒนาการทางสังคม โดยพบว่าวัยรุ่นมักจะชอบแยกตัวอยู่ตามลำพังเมื่ออยู่ในครอบครัว เพราะต้องการความอิสระ ส่วนสังคมภายนอกพบว่าวัยรุ่นจะมีเพื่อนทั้งสองเพศและกลุ่มเพื่อนจะเล็กลง การคบเพื่อนของวัยรุ่นจะมีเหตุผลมากขึ้น ชอบทำตัวเลียนแบบบุคคลอื่นที่ตนเองชื่นชอบเป็นต้น และในปัจจุบันยังพบว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกสังคมทุกประเทศทั่วโลก โดยผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่มักจะเป็นเด็กและสตรี ซึ่งนับวันจะยิ่งเพิ่มจำนวนและทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัยตั้งแต่ปัจจัยระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชนและระดับสังคม โดยมีสาเหตุมาจากบุคลิกภาพอันเป็นผลจากพันธุกรรม การอบรมเลี้ยงดู ความเจ็บป่วยทางจิต ครอบครัวแตกแยก ปัญหาทางเศรษฐกิจ การใช้สารเสพติด การดื่มสุรา การเล่นการพนัน การแบ่งชนชั้น เชื้อชาติและวัฒนธรรมฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ความรุนแรงยังมีอยู่ในสังคม ผลกระทบจากการกระทำรุนแรงมักก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ ตลอดจนส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ในสังคมไทยปัญหานี้มีมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน จากปัญหาความรุนแรงที่พบในปัจจุบันทำให้เกิดการเลียนแบบเนื่องจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว เพื่อน ชุมชน หรือสื่อที่แสดงออกมาให้เห็นรูปแบบของการใช้ความรุนแรง เป็นบ่อเกิดแห่งพฤติกรรม การเลียนแบบที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมที่รุนแรงได้(ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย. ออนไลน์)

ครอบครัวเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการสร้างนิสัยและลักษณะบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าครอบครัวมีความสุขทุกคนสามัคคีกันเป็นอย่างดี พ่อแม่มีความห่วงใยลูก คอยเอาใจใส่ดูแลกันและกัน ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก ในทางตรงกันข้ามหากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่มีความสามัคคี มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ วัยรุ่นก็ย่อมมีนิสัยก้าวร้าว พุดจาหยาบค้าย ชอบทะเลาะวิวาท ความก้าวร้าวของวัยรุ่นในสังคมมีมากมายหลายรูปแบบ ทั้งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนและอันตรายต่อผู้อื่น และทั้งที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตัววัยรุ่นเองและมีแนวโน้มของความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หากวัยรุ่นของประเทศส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม ก็จะทำให้สร้างความหนักใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การลงโทษก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาโดยใช้วิธีการลงโทษ หรือมีทัศนคติในการเลี้ยงดูลูกในลักษณะของการเน้นการลงโทษเป็นทางออกในการแก้ปัญหา แสดง

ให้เห็นว่าบิดามารดาของเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มักใช้การลงโทษเป็นวิธีแก้ปัญหาและมักทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจบ่อยครั้ง บิดามารดาอาจคิดว่าสิ่งที่ตนกระทำกับบุตรเป็นสิ่งที่ไม่รุนแรง เป็นการทำเพื่ออบรมให้เด็กมีความประพฤติดี แต่เด็กอาจจะรับรู้แตกต่างออกไป เด็กอาจจะรับรู้ว่าการลงโทษโดยการตี การใช้กำลังเป็นวิธีการแก้ปัญหา เมื่อโตขึ้นจะเป็นเด็กมีปัญหาด้านอารมณ์

จากสถาบันครอบครัวของวัยรุ่นที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นนั้นคือ พฤติกรรมก้าวร้าว โดยพบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวจะพบมากในช่วงอายุ 11-15 ปี พฤติกรรมก้าวร้าวส่งผลให้เด็กมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนหรือครู ซึ่งหากไม่ได้รับการดูแลแก้ไขที่เหมาะสม พฤติกรรมก้าวร้าวอาจจะติดเป็นอุปนิสัยถึงวัยรุ่นใหญ่ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตครอบครัวและทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานเท่าที่ควร (พรทิพย์ วชิรติลก. 2558. ออนไลน์)

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและปรับพฤติกรรมของนักเรียนให้เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลของลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้สถานศึกษา ครูประจำชั้น และครูแนะแนว นำไปปรับใช้ในการควบคุม และ/หรือ ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. นำเสนอในเชิงนโยบายต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการและแนวทางในการควบคุม และ/หรือ ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยพฤติกรรมก้าวร้าวด้านปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเอื้อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและปัจจัยเสริมแรงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความก้าวร้าว

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 108 โรงเรียน 36,348 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 432 คน ซึ่งกำหนดขนาดโดยคำนวณจากสูตรของยามานะและได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านตัวแปร ดังนี้
ตัวแปรพยากรณ์ มีจำนวนทั้งหมด 10 ตัวแปร ประกอบด้วย

1. เพศ
2. ระดับชั้น
3. รายได้ของครอบครัว
4. ลักษณะของชุมชนที่อยู่อาศัย
5. ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
6. ตัวแบบทางสังคม
7. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
8. สัมพันธภาพในครอบครัว
9. สัมพันธภาพกับเพื่อน
10. การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรเกณฑ์ คือ พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **พฤติกรรมก้าวร้าว** หมายถึง การกระทำที่บุคคลแสดงออกทางด้านภาษาถ้อยคำและท่าทางที่มากกว่าหรือรุนแรงกว่าปกติและสามารถสังเกตได้ ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 **พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา** หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกในรูปแบบของคำพูดหรือถ้อยคำที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวดทางใจ ได้แก่

1.1.1 การใช้คำพูดแสดงอารมณ์โกรธ น้ำเสียงกระด้างแข็งกร้าวและดั่งเกินควร ได้แก่ การตวาด ด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย พูดเยาะเย้ยประชดประชันผู้อื่น

1.1.2 การพูดจาโอ้อวด ข่มขู่ผู้อื่น โต้เถียงเพื่อเอาชนะผู้ที่มีเหตุผลดีกว่าตน

1.1.3 วิจารณ์ผู้อื่นอย่างเสียหาย

1.2 **พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย** หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงออกในรูปแบบของกระทำ โดยใช้วิธีทางกายทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับบาดเจ็บหรือเกิดความเสียหาย ได้แก่ การชกต่อย ทะเลาะวิวาท แสดงกิริยาล้อเลียน การทำลายสิ่งของ

2. **เพศ** หมายถึง ความเป็นหญิง ความเป็นชาย ตามสรีระหรือกฎหมายรับรองโดยกำเนิด

3. **ระดับชั้น** หมายถึง ชั้นปีที่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่จำแนกเป็น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

4. **ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน** หมายถึง การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทางได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดีไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงรบกวนภายในตึกแต่งด้วยสิ่งสวยงามเป็นระเบียบเพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่นน่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาด สวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

5. **ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย** หมายถึง ชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น หรือเขตชุมชนเมือง

6. **รายได้ของครอบครัว** หมายถึง สภาพทางการเงินของครอบครัวด้านรายรับโดยเฉลี่ยของบุคคลในครอบครัว

7. **ตัวแบบทางสังคม** หมายถึง กระบวนการในการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวการเลียนแบบของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมจากการชมภาพยนตร์โทรทัศน์และการเลียนแบบจากการอ่านหนังสือ

8. **การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว** หมายถึง การเลี้ยงดูแบบใช้ความรุนแรง ทั้งด้านร่างกายและคำพูด ด้วยการลงโทษ ข่มขู่ ด่าว่ารุนแรง ไม่รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น หรือการเลี้ยงดูอย่างปล่อยปละละเลย ขาดความเข้าใจความต้องการพื้นฐานของเด็ก

9. สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อกัน เช่น การยอมรับฟังความคิดเห็น การให้คำปรึกษาพูดคุย การให้กำลังใจและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน การไว้วางใจ การไม่ขัดแย้งซึ่งกันและกัน การให้คำแนะนำ การตักเตือนด้วยเหตุผลและการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

10. สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง การแสดงออกด้านพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อเพื่อนทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว เช่นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้คำปรึกษา การดูแลเอาใจใส่ การให้คำปรึกษา

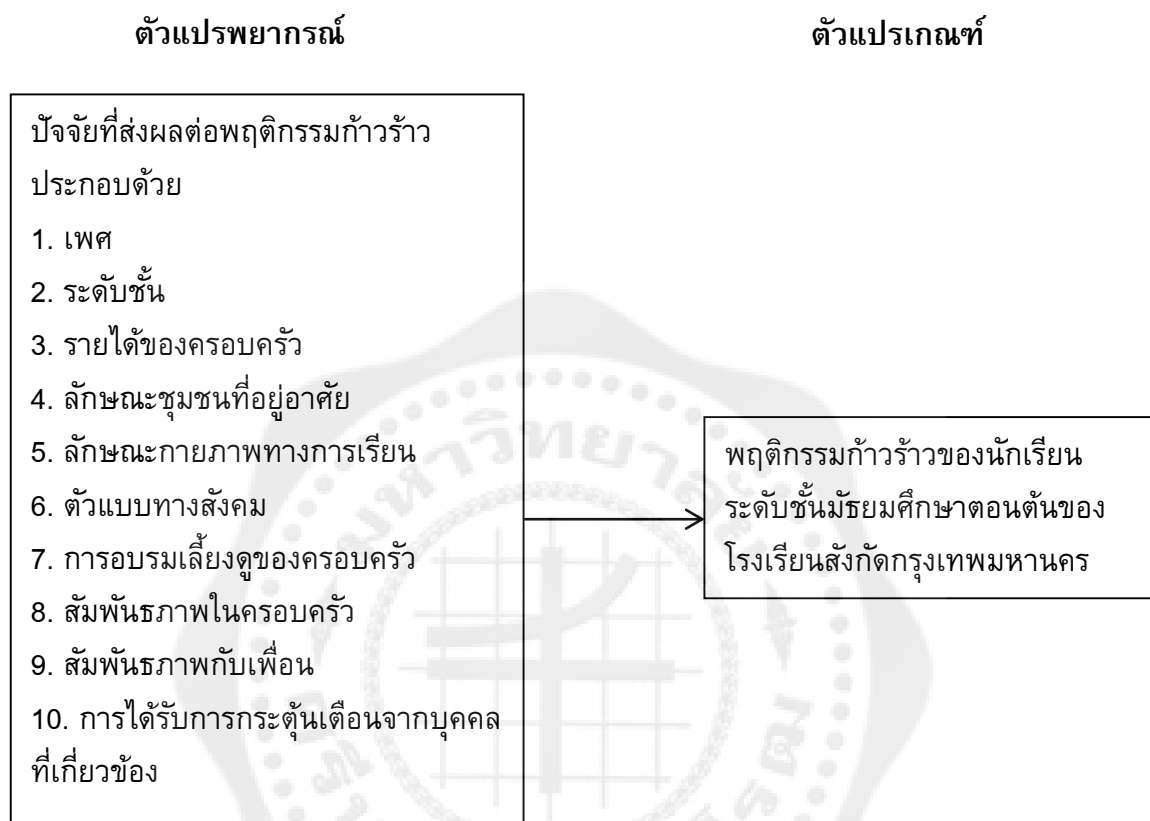
11. การได้รับการกระตุ้นเตือน จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การที่นักเรียนได้รับแรงเสริมจากบุคคลที่เกี่ยวข้องคือครูหรือผู้ปกครองด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งในทางบวกคือการกระตุ้นเตือนให้เห็นความสำคัญของสิ่งที่กระทำหรือจะกระทำ การชมเชยเมื่อมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และวิธีการลงโทษคือการลงโทษด้วยวิธีการที่รุนแรง รวมถึงคำพูดด้านลบซ้ำซาก

12. โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานการศึกษาของกรุงเทพมหานครเฉพาะโรงเรียนที่มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ระดับชั้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

5. ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

6. ตัวแบบทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.

7. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

8. สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

9. สัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

10. การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

11. ปัจจัยด้าน เพศ ระดับชั้น รายได้ของครอบครัว ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ตัวแบบทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อน และการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว
2. ลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมก้าวร้าว
3. แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว
4. พัฒนาการของวัยรุ่น
5. พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น
6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. พฤติกรรมก้าวร้าว

1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นลักษณะของบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของบุคคล ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันตามความเชื่อในทฤษฎีของแต่ละคนที่แตกต่างกัน ดังนี้

สุนีย์ ธีรวิรุฬห์ (2542:33) ได้ให้ความหมายว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาทางร่างกายหรือวาจาที่แสดงออกมาในรูปการข่มขู่ การกดขี่ การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกาย อันนำไปสู่การใช้กำลังที่รุนแรง

พัชรินทร์ แก้วพาตี (2544:14) ได้กล่าวว่าเมื่อบุคคลไม่สามารถบรรลุเป้าหมายจะทำให้เกิดความคับข้องใจก็จะทำให้เกิดแรงขับ (Driver) เมื่อแรงขับถูกสะสมไว้นานเป็นพลังมากพอเหมาะก็จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมก้าวร้าวได้ในที่สุด

สุพัตรา พันธุวร (2546:8) ได้ให้ความหมายว่าพฤติกรรมก้าวร้าวหมายถึงการแสดงออกในรูปของคำพูดและการกระทำที่รุนแรง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการมุ่งทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายบาดเจ็บหรือเกิดความเสียหายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ โดยเจตนา ขจัดความคับข้องใจ ความโกรธ ความเครียด และความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ ที่มีต่อผู้อื่นหรือสิ่งรอบตัว

รัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง (2549:19) ได้ให้ความหมายว่าพฤติกรรมก้าวร้าวหมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ซึ่งการแสดงออกเป็นไปในทางที่ก่อความเดือดร้อน ให้กับตนเองและผู้อื่นทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยการแสดงออกกิริยาท่าทางและภาษา

สาวนี สุขพันธ์ (2554:13) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมก้าวร้าวว่าหมายถึง ลักษณะบุคคลแสดงออกถึงการกระทำที่รุนแรง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการมุ่งทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตราย ทั้งร่างกายและจิตใจตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ โดยเจตนา เพื่อขจัดความคับข้องใจ ความเครียดและความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ ที่มีต่อผู้อื่นหรือสิ่งรอบตัว ซึ่งแบ่งเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา

วลัยกรณ แพร่กิจธรรมชัย (2555:15) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าวหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาทั้งรูปของการกระทำและคำพูด แล้วทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดทางใจหรือทางกาย เพื่อขจัดความ คับข้องใจ ความไม่พอใจและความไม่สมหวังที่เกิดขึ้น

จากความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวดังกล่าวสรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าวหมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเมื่อเกิดความคับข้องใจจะแสดงออกมาในลักษณะของคำพูด ได้แก่ การตำหนิคำหยาบการพูดประชดประชัน หรือแสดงออกทางท่าทาง เช่น การทำลายทรัพย์สิน การเตะต่อย

2. ลักษณะการแสดงออกพฤติกรรมก้าวร้าว

พัชรา พุ่มพชาติ (2533:52) ได้อธิบายถึงถึงลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ดังนี้

1. เป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นและตนเองเดือดร้อนด้วยการกระทำที่รุนแรงกว่าปกติ
2. เป็นพฤติกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจความโกรธหรือความรู้สึกที่ไม่ดีต่างๆ ที่ทำให้ผู้อื่นและตนเองเดือดร้อน

นพมาศ ชีระเวคิน (สุพัตรา พันธูวร. 2546 : 10 ; อ้างอิงจาก นพมาศ ชีระเวคิน. 2542 : 13) ได้อธิบายลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ดังนี้ ซึ่งแบ่งความก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ความก้าวร้าวที่มุ่งร้าย (Hostile Aggression) เป็นความก้าวร้าวในรูปแบบที่เด่นชัดในแง่ที่ว่า ความต้องการที่จะทำร้ายนั้นเป็นเป้าหมายขั้นต้นซึ่งปกติเกิดจากความเกลียดชังหรือความเหยียดหยาม

2. ความก้าวร้าวเพื่อเป้าหมายบางประการ (Instrumental Aggression) ความก้าวร้าวที่ทำเพื่อเป้าหมายบางประการนั้นเกี่ยวข้องกับการทำร้ายเช่นเดียวกัน แต่เป้าหมายขั้นต้นก็คือ การป้องกันตนเองหรือทำเพื่อเป้าหมายอื่นบางประการ

อัลเบอร์ตีและเอ็มมอนส์ (สุนีย์ ชีรวีรุฬห์. 2542 : 35 ; อ้างอิงจาก Alberti and Emmons. 1978. 21-24) ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะเช่นกันคือ

1. พฤติกรรมก้าวร้าวโดยทั่ว ๆ ไป (General aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นในทุก ๆ สถานการณ์อันเนื่องมาจากบุคคลเหล่านี้มีความมั่นใจในตัวเองมากเกินไป จะพูดกับใครมักจะออกคำสั่งและพูดดูถูกความคิดของผู้อื่น ดังนั้นบุคคลเหล่านี้มักจะเกิดความขัดแย้งกับกลุ่มอยู่เสมอจึงทำให้มีเพื่อนน้อยมากและบุคคลเหล่านี้ต้องการความรักและการยอมรับจากผู้อื่นมาก แต่เขามักจะไม่รู้ว่าต้องทำอย่างไรเพื่อที่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

2. พฤติกรรมก้าวร้าวตามสถานการณ์ (Situation aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นตามสถานการณ์ และต้องการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองใหม่ตามที่ได้มีผู้เสนอแนะไว้

3. แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

จากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาหลายท่านที่เกี่ยวกับความก้าวร้าวซึ่งมีแนวคิดแตกต่างกันเกิดเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับความก้าวร้าวหลายทฤษฎีดังนี้

3.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychodynamic Theory)

พัฒนาการของบุคลิกภาพ (Psychosexual development) พัฒนาการและประสบการณ์ในวัยทารกและวัยเด็กเป็นรากฐานของบุคลิกภาพของบุคคลวัยผู้ใหญ่และมีพลังผลักดันจากทางจิตใจซึ่งสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศซึ่งพัฒนามาเป็น 5 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ความพอใจทางปาก (Oral Stage) เริ่มตั้งแต่แรกเกิดถึงประมาณ 1 ปี หมายถึงความสุขและความพอใจของเด็กจะอยู่ที่ได้รับการตอบสนองทางปาก เช่น การดูดนม การสัมผัสด้วยปาก หากเด็กได้รับการตอบสนองเต็มที่ เด็กก็จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพเหมาะสม หากตรงกันข้าม เด็กจะเกิดการชะงักถดถอย (Fixation) และมาแสดงพฤติกรรมในช่วงนี้อีกในวัยผู้ใหญ่ เช่น ขอบนิินทว่าร้าย สุนัขบ้า กินจุบ กินจิบ เป็นต้น

ระยะที่ 2 ความพอใจทางทวารหนัก (Anal Stage) ตั้งแต่อายุ 1 - 3 ปี หมายถึงความพอใจอยู่ที่การขับถ่ายเมื่อมีวุฒิภาวะ ฉะนั้นการฝึกฝน ฝึกหัด การขับถ่ายอย่างค่อยเป็นค่อยไปด้วยวิธีผ่อนปรนและประณีตประนอม และให้เรียนรู้การขับถ่ายเป็นเวลาจะทำให้เด็กไม่เกิดความเครียดและสามารถพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสมได้ ตรงกันข้ามหากเด็กได้รับการลงโทษและฝึกหัดด้วยวิธีที่รุนแรงจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่พอใจและเก็บความรู้สึกที่ไม่ดีไว้ที่จิตไร้สำนึกและจะมีผลต่อบุคลิกภาพในเวลาต่อมา กล่าวคือ เป็นคนขี้เหนียว เจ้าระเบียบ ชอบทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดอาจเป็นสาเหตุของโรคประสาทชนิดย้ำคิดย้ำทำ (obsessive-compulsive) ได้

ระยะที่ 3 พึงพอใจในอวัยวะเพศ (Phallic Stage) อายุ 3 - 6 ขวบหมายถึง ความสนใจของเด็กจะเปลี่ยนมาสนใจเกี่ยวกับอวัยวะเพศ มักถามว่าตนเกิดมาจากไหน ในขั้นนี้เด็กจะรักพ่อแม่ที่เป็นเพศตรงข้ามกับตนและลักษณะเช่นนี้ทำให้เด็กเลียนแบบบทบาททางเพศจากพ่อแม่ที่เป็นต้นแบบ หากพ่อแม่ปฏิบัติตามบทบาทที่ดีเหมาะสมเป็นต้นแบบที่ดี เด็กก็จะเลียนแบบและพัฒนาบทบาททางเพศของตนได้อย่างดีในระยะนี้มีปรากฏการณ์ที่สำคัญคือ ปมออดิปัส (Oedipus complex) เป็นปรากฏการณ์ที่เด็กชายมีความรู้สึกทางเพศ รักและผูกพันต่อแม่ ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกเกลียดพ่อซึ่งเป็นผู้มาแย่งความรักจากแม่ไป ส่วนเด็กหญิงก็ทำนองเดียวกัน เด็กหญิงจะมีความรู้สึกทางเพศ รักและผูกพันกับพ่อ ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกเกลียดแม่ซึ่งเป็นผู้มาแย่งความรักจากพ่อไป ความรู้สึกเช่นนี้จะหมดไปเมื่อเด็กชายหันมาเลียนแบบพ่อได้ และสะสมบุคลิกภาพและความเป็นชายของพ่อเข้าไว้ในตนเองเพื่อให้แม่รัก เพราะรู้สึกว่าเขาไม่สามารถเอาชนะพ่อได้และกลัว

ว่าพ่อจะมาตัดอวัยวะเพศของตนออกไป ส่วนเด็กหญิงก็เช่นเดียวกันหันมาเลียนแบบแม่และถ่ายทอดความเป็นหญิงจากแม่เพื่อให้พ่อรัก การสิ้นสุดของ Oedipus complex คือ จุดเริ่มต้นของการเกิด Super Ego บางคนมีบุคลิกภาพที่สับสนเนื่องจากพัฒนาการระยะนี้ เด็กชายบางคนอาจเกิดความภาคภูมิใจ เด็กหญิงอาจรู้สึกเกลียดตัวเอง เด็กที่ติดนิสัยชอบการแข่งขันมักจะมีอาการกลัวความล้มเหลว หรือเด็กที่หวาดกลัวจะถูกตัดอวัยวะเพศติดมากจะขี้ขลาด บุคลิกภาพบางประการ เช่น ความเรียบร้อย ความรักนวลสงวนตัวและความส่ำส่อนเหล่านี้ เป็นสิ่งที่เด็กเลียนแบบมาจากพ่อแม่ และถ้าเกิดการติดตรึง (Fixation) ในขั้นนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาผิดปกติทางเพศได้ เช่น รักร่วมเพศ การตายด้าน ชายเ็นทางเพศ เป็นต้น

ระยะที่ 4 ความต้องการแฝง (Latency Stage) อายุ 7 - 14 ปี เป็นวัยเข้าโรงเรียน วัยนี้ดูภายนอกค่อนข้างเรียบร้อย หลังจาผ่านระยะ Oedipus complex มาแล้ว ความรู้สึกพอใจทางเพศจะถูกเก็บกดเอาไว้เด็กจะเริ่มออกจากบ้านไปสังคมภายนอก เช่น สังคมในโรงเรียน เด็กจะมีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เพิ่มขึ้น

ระยะที่ 5 ขั้นวัยรุ่น (Genital Stage) อายุ 13 - 18 ปี หมายถึงเด็กหญิงจะเริ่มมีความสนใจเด็กชายและเด็กชายก็เริ่มมีความสนใจเด็กหญิงเป็นระยะที่จะมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศอย่างแท้จริง (การตรวจสอบสภาพจิต แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลสุขภาพจิต. ออนไลน์)

3.2 ทฤษฎีสัญชาตญาณที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว (Instinct Theories of Aggression) เป็นทฤษฎีที่ فروยด์ เห็นว่าความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ภายนอก คือ มนุษย์เป็นผู้ที่ก้าวร้าวเสมอโดยไม่เลือกสถานการณ์ فروยด์ได้กล่าวว่า สัญชาตญาณมี 2 ประเภทคือ สัญชาตญาณแห่งการดำรงชีวิต (Life Instinct) และสัญชาตญาณแห่งความตาย (Death Instinct) เขายังกล่าวถึงเรื่องความพึงพอใจทางเพศจากการถูกคู่ร่วมเพศทำร้ายซึ่งจะทำให้เจ็บปวดทางร่างกายหรือจิตใจ (Masochism) ว่าเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะเพิ่มความรู้สึกพึงพอใจจากการทำร้ายตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการทำร้ายหรือก้าวร้าวผู้อื่น ทั้งนี้เพราะการก้าวร้าวต่อผู้อื่นไม่สามารถแสดงออกมาได้ง่ายจึงหันมาทำร้ายตนเอง فروยด์ได้ให้ความเห็นว่าการที่บุคคลมีความรู้สึกเช่นนี้เป็นเพราะมีความรู้สึกผิดอยู่ในจิตใจได้สำนึกเป็นต้นว่าเมื่อวัยเด็กเคยถูกทำร้ายร่างกายจากบิดามารดา เคยถูกบิดามารดาหรือผู้มีอำนาจเหนือกว่าลงโทษ เด็กจึงต้องการที่จะทำร้ายตอบเพื่อเป็นการแก้แค้น แต่เด็กแสดงออกไม่ได้ ความเจ็บปวดทางร่างกายและจิตใจ (Sadism) นั้นเป็นแนวโน้มของพวกที่มีสัญชาตญาณในการทำร้ายหรือมีความก้าวร้าวที่ชอบแสดงออกต่อคนอื่นดังนั้น فروยด์จึงเห็นว่าบุคคลไม่ควรจะเก็บความเครียด ความเก็บกดและความก้าวร้าวไว้ควรที่จะหาทางระบายออกไปในทางที่สังคมยอมรับและไม่เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น การวาดเขียน งานศิลปะ หรือเล่นกีฬา

3.3 ทฤษฎีสัญชาตญาณความก้าวร้าว (Aggression Cues Theory) มาจากแนวคิดของเบอร์โควิทซ์ (การตรวจสอบสภาพจิต แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลสุขภาพจิต ; อ้างอิงจาก Berkowitz. 1964:134 - 142) ที่กล่าวว่าความคับข้องใจเป็นตัวที่ก่อให้เกิดความก้าวร้าว

จะมาก หรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม กล่าวคือ แรงขับภายในต้องสัมพันธ์กับสถานการณ์ที่มากระตุ้นนั้นคือถ้าเกิดความคับข้องใจน้อย แต่มีสถานการณ์กระตุ้นมากก็เกิดความก้าวร้าวได้หรือถ้าเกิดความคับข้องใจมาก แต่มีสถานการณ์กระตุ้นน้อยก็ไม่เกิดความก้าวร้าว

3.4 ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory of Aggression) ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าความก้าวร้าวนั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลและเชื่อว่าองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมก้าวร้าวมี 2 ประการ คือ แม่แบบ (Model) และการเสริมแรง (Reinforcement) ตามความเห็นของแบนดูรา (การตรวจสอบสภาพจิต แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลสุขภาพจิต ; อ้างอิงจาก Bandura. 1976) ที่เชื่อว่าเด็กไม่ได้เรียนรู้ความก้าวร้าวโดยตรงจากการให้รางวัลหรือการลงโทษจากผู้ปกครองเพียงอย่างเดียว แต่เด็กจะเลียนแบบผู้มีอิทธิพลต่อตนเอง ถ้าเด็กได้เห็นตัวอย่างความก้าวร้าวและพฤติกรรมนั้นบ้างแล้วได้รับรางวัลเด็กก็แสดงพฤติกรรมนั้นอีก ทฤษฎีนี้เน้นการเสริมแรง (Reinforcement) คือถ้าบุคคลนั้นได้รับการเสริมแรงก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไป แต่ถ้าได้รับการลงโทษบุคคลก็เลิกแสดงพฤติกรรมนั้น (การตรวจสอบสภาพจิต แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลสุขภาพจิต. ออนไลน์)

แบนดูรา (สุพัตรา พันธูร. 2546:12 – 15 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1977:203 - 227) ได้อธิบายความก้าวร้าวในทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม 3 ลักษณะคือ

1. การเกิดความก้าวร้าว (Original of Aggression)
2. ตัวกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าว (Instigator of Aggression)
3. การเสริมแรงที่ทำให้เกิดความก้าวร้าวคงอยู่ (Reinforcement of Aggression)

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวหมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวได้มาอย่างไร ได้มาในรูปแบบใด ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชื่อว่าพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากการเรียนรู้ 2 ลักษณะคือ

1.1 การสังเกต เป็นการเรียนรู้จากตัวอย่างโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นหรือเรียกว่าการสังเกตตัวแบบ การสังเกตตัวแบบนั้นผู้สังเกตจะเรียนรู้กลวิธีในการแสดงพฤติกรรมในเวลาต่อมาได้ นอกเหนือจากพฤติกรรมของตัวแบบ แบนดูราเชื่อว่าการเรียนรู้จากการสังเกตต้องรวมตัวแปรกระบวนการทางปัญญาด้วย การสังเกตจึงสอนให้บุคคลคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้น เช่น การสังเกตตัวแบบที่ได้รับการเสริมแรงทางอ้อม (Vicarious reinforcement) กระบวนการทางปัญญาทำให้บุคคลคาดหวังผลกรรมที่จะได้รับ ถ้าตนเองแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นบางความคาดหวังจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่สำคัญการสังเกตประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1.1.1 การสังเกตลักษณะที่สำคัญของพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงบุคคลจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าเขาสนใจลักษณะสำคัญของพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงการสนใจหรือใส่ใจย่อมเกิดจากความเด่นของตัวแบบ ความแจ่มชัดของพฤติกรรม รวมทั้งลักษณะเฉพาะตัวของผู้

สังเกตด้วย เช่น ความสามารถในการรับสัมผัสและการรับรู้ ตลอดจนประสบการณ์การได้รับการเสริมแรง

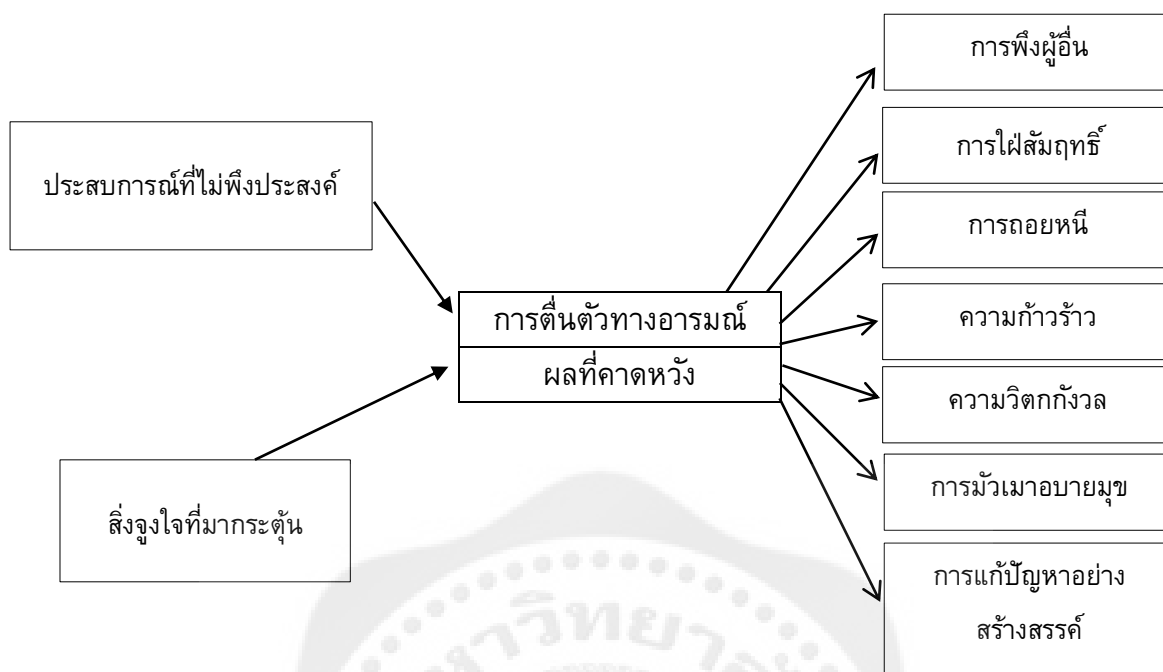
1.1.2 การจดจำ การจดจำที่ได้จากการสังเกตตัวแบบจะทำให้ตัวแบบนั้นมีอิทธิพลต่อผู้สังเกต การจดจำจะเกิดขึ้นในลักษณะของสัญลักษณ์ เช่น จินตนาการ คำพูด หรือสัญลักษณ์อย่างอื่น วิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการจดจำคือ การฝึก หรือการทบทวนทางปัญญา

1.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (รวมกระบวนการกระทำและกระบวนการรับรู้) ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวแล้วได้รับรางวัล แรงเสริม หรือการลงโทษ พฤติกรรมก้าวร้าวนั้นจะเกิดขึ้นอีกในโอกาสต่อไป โดยนับนี้พฤติกรรมก้าวร้าวจะเกิดในลักษณะพฤติกรรมที่ต้องกระทำเองจึงจะได้รับแรงเสริมหรือแรงจูงใจ

2. ตัวกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าว ได้แก่ ประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งมีดังต่อไปนี้

2.1 อิทธิพลของตัวแบบ ตัวแบบที่มีอิทธิพลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์ทดลอง จากการทดลองของแบนดูราในค.ศ.1973 ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังเกตตัวแบบก้าวร้าว โดยเฉพาะตัวแบบที่ได้รับการเสริมแรงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังเกตตัวแบบไม่ก้าวร้าว

2.2 สิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การต่อสู้ การทำร้ายร่างกาย การดูถูกเหยียดหยาม หรือการทอดถอนการเสริมแรง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความคับข้องใจหรือความโกรธซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมต่างๆ จากสิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์

2.3 สิ่งจูงใจส่วนใหญ่พฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลเกิดจากคาดหวังทางบวก ฉะนั้นตัวกระตุ้นคือ แรงเสริมที่บุคคลคาดหวังมากกว่าการกระทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ

2.4 การควบคุมด้วยการสอน ในกระบวนการสังคมประกิดหรือการอบรมเลี้ยงดูนั้น บุคคลจะถูกฝึกให้เชื่อฟังกฎระเบียบต่างๆ ผู้ฝึกจะให้รางวัลแก่การเชื่อฟังและลงโทษแก่การไม่เชื่อฟังวิธีการลงโทษที่รุนแรงย่อมทำให้บุคคลเกิดความก้าวร้าวได้ เพราะทำให้บุคคลเกิดความคับข้องใจและเห็นตัวแบบที่ก้าวร้าวด้วย

2.5 การควบคุมด้วยสิ่งที่เป็นมายา มายาเป็นสิ่งเร้าภายนอกที่เกิดจากความเชื่อถือที่ผิดบางครั้งความเชื่อที่ผิดทำให้บุคคลก้าวร้าวได้

3. สิ่งที่ทำให้ความก้าวร้าวคงอยู่ ได้แก่ แรงเสริม แบบดورا (สมพร สุทัศน์ย์. 2529 : 18 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1976. 219) ได้แบ่งแรงเสริมออกเป็น 3 ชนิด คือ

3.1 แรงเสริมภายนอก เมื่อบุคคลแสดงความก้าวร้าวแล้วได้รับแรงเสริมพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นจะคงอยู่

3.2 แรงเสริมที่ได้จากการสังเกต บุคคลจะสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบที่ได้รับรางวัลมากกว่าตัวแบบที่ไม่ได้รับรางวัล ฉะนั้นตัวแบบก้าวร้าวที่ได้รับรางวัลจะเป็นตัวแบบที่มีประสิทธิภาพ แรงเสริมที่ได้จากการสังเกตจะทำหน้าที่ให้ข้อมูลและแรงจูงใจให้บุคคลแสดงความก้าวร้าว

3.3 แรงเสริมที่เกิดจากตนเอง ได้แก่ การลดค่าหรือศักดิ์ศรีของผู้อื่น เช่น การพูดนินทา หรือตำหนิผู้อื่นจะทำให้ตนเองรู้สึกมีค่ามากขึ้นรู้สึกพึงพอใจและได้ระบายความคับข้องใจ

ในขณะที่ เชียร์ (สูนีย์ ธีรวิรุฬห์. 2542:37 ; อ้างอิงจาก Sears. 1969:195 - 197) เชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากการเรียนทางสังคม โดยเฉพาะเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมจากบิดามารดา เชียร์กล่าวว่า บิดามารดามีอิทธิพลในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างยิ่ง เพราะบิดามารดามีหน้าที่ในการฝึกวินัยและให้แรงเสริมแก่พฤติกรรมของเด็ก โดยเชียร์เชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากแรงขับภายใน ได้แก่ ความต้องการพื้นฐาน และสิ่งเร้าภายนอก เช่น การให้ความรัก การลงโทษ เป็นต้น การเกิดพฤติกรรมจึงเป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องในลักษณะเหตุผล คือ พฤติกรรมหนึ่งจะเป็นสาเหตุของอีกพฤติกรรมหนึ่งในเวลาต่อมา

4. พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่นหมายถึงวัยที่เชื่อมระหว่างการเป็นเด็กกับการเป็นผู้ใหญ่ อันเป็นระยะที่ต้องปรับพฤติกรรมวัยเด็กไปสู่พฤติกรรมแบบผู้ใหญ่ที่สังคมนั้นยอมรับ เด็กวัยรุ่นจึงไม่ใช่เป็นเพียงการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย แต่หมายถึงการเจริญเติบโตทางสังคมซึ่งอยู่ในกรอบของวัฒนธรรมของแต่ละที่

พัฒนาการของวัยรุ่นสามารถแบ่งได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 พัฒนาการทางร่างกาย

พัฒนาการทางด้านร่างกาย ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในร่างกายของวัยรุ่น ส่วนใหญ่ เกิดจากการทำงานของต่อมไร้ท่อ (Ductless Gland) ซึ่งจะเริ่มทำหน้าที่ผลิตฮอร์โมนอันจะมีผลต่อ พฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กมาก เด็กที่ไม่ได้รับคำแนะนำให้มีความรู้พื้นฐานในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายจะทำให้เด็กวัยรุ่นเข้าใจผิดเป็นความผิดปกติที่ไม่เหมือนคนอื่น มีผลทำให้เด็ก เกิดความไม่แน่ใจ และขาดความมั่นใจในตนเอง แต่เมื่อผ่านช่วงวัยรุ่นตอนต้นมาแล้ว เด็กจะมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น เพราะพบว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในร่างกายของตนนั้นก็เกิดขึ้นกับผู้อื่นด้วย เหมือนกัน โดยทั่วไปการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถแยกเป็นสองส่วนได้ คือ การเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงภายนอกในร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงภายนอกในร่างกาย

1. การเปลี่ยนแปลงของเสียง การเปลี่ยนแปลงของเสียงในเด็กชายเกิดจากการกระตุ้นของฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนที่ก่อกำเนิดเสียง เมื่อกลองเสียงโตขึ้นเสียงของเด็กชายจะแตกและแหบพร่ามากขึ้น ส่วนเด็กหญิงจะเริ่มมีเสียงแหลมเล็กขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อและกระดูก ในเด็กวัยรุ่นชาย วงไหล่จะเริ่มกว้างและมีกล้ามเนื้อมากขึ้น นมใหญ่ขึ้นอย่างที่เราเรียกกันว่า นมแตกพาน

3. การมีขนขึ้นตามร่างกาย หนวดเคราและขนเป็นปรากฏการณ์สำคัญในวัยรุ่นชาย เพราะการเปลี่ยนแปลงระยะแรกของเด็กหนุ่มจะมองเห็นไม่ชัดเจนเหมือนการเจริญเติบโตของเต้านมของเด็กสาว

4. การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะสืบพันธุ์ ทั้งเด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิงจะมีขนาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกที่สมบูรณ์

การเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย

1. ระบบการย่อยอาหาร เมื่ออยู่ในระยะวัยรุ่น ส่วนของลำไส้จะยาวและกลมมากขึ้น ผนังลำไส้จะเพิ่มความหนาและความแข็งแรงทำให้ย่อยอาหารได้มากขึ้น

2. ระบบการหมุนเวียนของโลหิต ช่วงอายุ 17 - 18 ปี เป็นช่วงที่หัวใจเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ผนังเส้นเลือดของหัวใจจะเพิ่มความยาวและความหนามากขึ้น

3. ระบบการหายใจ ความสามารถในการทำงานของปอดในเด็กวัยรุ่นหญิงจะได้มาตรฐานเมื่ออายุ 17 ปี ส่วนเด็กวัยรุ่นชายจะมีพัฒนาการช้ากว่าเล็กน้อย

4. ระบบการทำงานของต่อมไร้ท่อ จำนวนต่อมไร้ท่อทั้งหมดที่มีอยู่จะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นอย่างมาก

ด้านที่ 2 พัฒนาการทางอารมณ์

อารมณ์ของเด็กวัยรุ่นเป็นผลต่อเนื่องมาจากวัยแรกเริ่ม และอาจทวีความรุนแรงขึ้นบ้าง ความรู้สึกของเด็กจะเป็นแบบตรงไปตรงมา เปิดเผย ไม่สามารถเก็บความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบได้ เด็กวัยรุ่นมีความเคลือบแคลงสงสัยตนเองในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในบางสถานการณ์จะมีพฤติกรรมแสดงความเป็นคนมีเหตุมีผล แต่บางครั้งก็มีพฤติกรรมทำตามใจตัวเอง เป็นเหตุให้เกิดความสับสน และขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง การที่เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายอาจมีสาเหตุมาจากสิ่งต่อไปนี้

1. สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เป็นประการหนึ่งที่ทำให้เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์ซุ่มซ่าม อารมณ์ไม่คงเส้นคงวา เพราะเด็กมีความกังวลในบุคลิกภาพของตนเอง เช่น ความอ้วน ความสูง ความเตี้ย ความผอม การมีสิ่วที่ใบหน้า เสียงที่เปลี่ยนไป เป็นต้น เนื่องจากสัดส่วนที่เปลี่ยนไปจากวัยเด็กและมีรูปร่างลักษณะใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ทำให้เด็กสนใจในตนเองมากขึ้น ต้องการเลียนแบบผู้ใหญ่ทั้งพฤติกรรมและการแต่งกาย แต่ผู้ใหญ่มักไม่เห็นด้วยเนื่องจากไม่ต้องการให้เด็กแสดงความเป็นหนุ่มหรือเป็นสาวเร็วเกินไป จึงทำให้เด็กวัยรุ่นมีข้อขัดแย้งกับพวกผู้ใหญ่ในเรื่องการแต่งกายหรือการแสดงออกทางพฤติกรรมเสมอ

2. สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะภายในโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานของต่อมไร้ท่อซึ่งเป็นตัวการที่ทำให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะภายในทำให้เด็กวัยรุ่นมีพลังงานมาก และไม่คอยใช้พลังงานที่มีอยู่ได้เป็นประโยชน์ เด็กวัยรุ่นบางคนอาจใช้เวลาส่วนตัวอยู่กับเพื่อนฝูงในการช้อปปิ้งหรือเล่นกีฬา หรือเตร็ดเตร่ตามศูนย์การค้า ซึ่งบางครั้งไม่เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่ จึงมีการต่อว่า ชักถาม ทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นในบ้าน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กหนีออกจากบ้านและเพิ่มปัญหาความขัดแย้งมากขึ้น

3. การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ เนื่องจากการที่เด็กวัยรุ่นเริ่มเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ จำเป็นต้องเรียนรู้การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การวางตัวในสังคม การแต่งกาย ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

ด้านที่ 3 พัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่น

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัยรุ่นถือเป็นพัฒนาที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับเจตนาคติและพฤติกรรมทางสังคมทุกอย่าง วัยรุ่นต้องการอิสระเสรีภาพ ในด้านการคบเพื่อน การเที่ยวเตร่ เมื่อวัยรุ่นขาดความมั่นใจ พวกเขาจะชดเชยความรู้สึกนั้นด้วยการหันเข้าหาเพื่อน การเลือกเข้ากลุ่มเพื่อนเป็นการชดเชยสิ่งที่เขาต้องการ ซึ่งบางครั้งพ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถตามใจได้เนื่องจากยังมองเห็นว่ายังเด็กอยู่หรือยังเล็กเกินไป

ลักษณะทางสังคมของวัยรุ่น

เด็กวัยรุ่นทั่วไปมีลักษณะทางสังคมดังนี้

1. มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ น้อยลงแต่มองอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ความสนใจในเรื่องบางอย่างอาจมีอิทธิพลมาจากเพื่อนวัยเดียวกัน เนื่องจากใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน การเที่ยวเตร่ การสนทนาในเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นสาเหตุแห่งการเริ่มสนใจในเรื่องบางเรื่องและต้องการรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น เด็กจะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น หาหนังสืออ่าน ซักถามจากผู้รู้ เขียนจดหมาย

2. มีการแสดงออกที่เหมาะสมตามเพศและวัยมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางเจตนาคติและพฤติกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นตามเพศและวัย เด็กจะมีความพยายามในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานภาพทางสังคมของตนเองมากขึ้น เด็กในกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อกัน เด็กจะเรียนรู้การรักษามิตรภาพ ความซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม

3. การคบเพื่อนจะเริ่มมีมาตรฐานทางวัฒนธรรมแบบผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นจะพัฒนารูปแบบ ตลอดจนเหตุผลในการเลือกคบเพื่อนมากขึ้นตามวัย แนวคิดในการเลือกเพื่อนจะเปลี่ยนไป เช่น ในวัยเด็กจะมีการคบเพื่อนกลุ่มใหญ่ คบเพื่อนเที่ยว หรือเล่นด้วยกัน แต่เมื่อเติบโตขึ้นจำนวนสมาชิกในกลุ่มจะเริ่มลดลง จะมีการเลือกสรรมากขึ้น มีการคบเพื่อนที่เข้าใจกัน มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และมีความลึกซึ้งผูกพันกันมากขึ้น วัยรุ่นมักมีเพื่อนสนิท 1-2 คน ที่สามารถพูดคุยและระบายสิ่งต่าง ๆ ให้กันและกันฟังได้

4. ยอมรับการเป็นสมาชิกของหมู่คณะตามค่านิยมและความสนใจในสิ่งเดียวกัน เด็กเริ่มมีความเป็นตัวของตัวเอง ความเข้าใจในตัวเอง ต้องการเลือกกลุ่มเพื่อนเพื่อให้มีความรู้สึกมั่นใจและปลอดภัย และสามารถแก้ปัญหากันได้ จากการศึกษาของสนีฟลี (Snievly, 1986) พบว่าเด็กส่วนมากได้ประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ จากสภาพการเรียนการสอนที่มาจาก การแสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้สึกของกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นและเพื่อนร่วมกลุ่ม

5. มีความคิดถึงเรื่องฐานะ ยศศักดิ์และตำแหน่งมากขึ้นเด็กวัยรุ่นเริ่มมีความคิดเป็นของตัวเอง ต้องการมีผู้นำกลุ่ม ในกรณีของการเป็นผู้นำกลุ่ม โดยทั่วไปมักเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจดี เพราะสามารถเข้ากับสังคมทุกรูปแบบได้

6. มีกิจกรรมทางสังคมที่มีพิธีรีตองมากขึ้น มีความรับผิดชอบในสังคมมากขึ้น ต้องการมีส่วนเข้าช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกับผู้ใหญ่

7. มีการนัดพบเพื่อนต่างเพศบ่อยขึ้น มีความสัมพันธ์เพื่อการมีครอบครัวมากขึ้น เด็กวัยรุ่นจะแสวงหาวิธีการอ่านใจเพื่อนตรงข้ามที่ตนเองสนใจด้วยวิธีต่าง ๆ การคบหาสมาคมในชั้นแรก ๆ นั้นเป็นในลักษณะศึกษานิสัยใจคอซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การมีชีวิตคู่ร่วมกันต่อไป

ด้านที่ 4 พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยรุ่นปรากฏในหลายรูปแบบ เช่น พัฒนาการทางภาษา พัฒนาการทางจินตนาการ พัฒนาการทางด้านเหตุผล ซึ่งสามารถแจกแจงในรายละเอียดได้ดังนี้

1. มีความสามารถในการแก้ปัญหาหลาย ๆ แบบคิดอย่างมีระบบและมีเหตุผล รู้จักการสร้างสมมุติฐานหลาย ๆ แบบเพื่อหาข้อสรุปที่ดี มีความพยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กวัยรุ่นชอบฝึกสมองและเรียนรู้ที่จะขจัดปัญหาของตัวเองโดยเสนอความคิดต่าง ๆ และข้อสรุปที่มีเหตุผล

2. มีความสามารถในการเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดความคิดรวบยอดได้ สามารถตัดสินความถูกผิดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ตามประสบการณ์การเรียนรู้ สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในด้านนี้ของวัยรุ่นคือ ลักษณะของการเลือกสัญลักษณ์เฉพาะกลุ่มและภาษาแสลงที่ใช้ในหมู่วัยรุ่น

3. เด็กวัยรุ่นมีความสามารถในการจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี แต่มักไม่ใช่ให้เป็นประโยชน์ในเรื่องการเรียน การจำของเด็กมักจะแม่นยำเฉพาะในเรื่องราวที่พวกเขาสนใจ เช่น ดนตรี กีฬา หรือวิทยาการด้านต่าง ๆ ที่ตนชื่นชอบ สิ่งที่เด็กวัยรุ่นไม่ค่อยจำคือเรื่องราวในหนังสือเรียน พวกเขาคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย การเรียนการสอนเน้นการท่องจำอย่างไม่มีเหตุผลจึงเป็นสิ่งที่เด็กวัยรุ่นรังเกียจ ครูจึงควรเลือกกิจกรรมการเรียนสอนที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็กที่จะทำให้เด็กจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าการสอนด้วยวิธีบรรยายและการท่องจำเพื่อใช้สอบเท่านั้น

4. มีความกว้างไกล มีความสนใจ อยากรู้ อยากเห็นสิ่งใหม่ ๆ แต่จะไม่ใช้ความคิดลึกซึ้งกับสิ่งใด เมื่อความเข้าใจจำเจไม่ชอบการย่ำคิดย่ำทำ ชอบการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความแปลกใหม่ วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่คิดค้นหาเอกลักษณ์ของตัวเองที่ได้จากการเลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การไว้ทรงผมที่แปลก ๆ เด็กจะชอบการท่องเที่ยวไปตามที่ต่าง ๆ เพื่อหาประสบการณ์แปลกใหม่แสวงหาความตื่นเต้นด้วยวิธีการต่าง ๆ

5. มีจินตนาการกว้างขวาง มีความคิดฝันมากมาย เป็นช่วงวัยที่สามารถสร้างสรรค์งานกวีนิพนธ์ การแต่งคำประพันธ์ที่แสดงอารมณ์และจากความรู้สึกนึกคิดของตนโดยที่บางครั้งตนเองอาจไม่เคยประสบกับเหตุการณ์นั้นเลยก็ได้สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางการใช้

จินตนาการอย่างสูงของเด็ก เช่น ความรู้สึกทางด้านความรัก การอกหัก ความแค้น ความทุกข์ หรือความสำเร็จ นอกจากนั้นเด็กวัยรุ่นยังมีอารมณ์อ่อนไหว มีอารมณ์สะเทือนใจง่าย ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณสมบัติของผู้สร้างสรรค์งานที่ใช้จินตนาการสูง จึงสามารถคิดสร้างฝันสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าวัยอื่น

6. มีความเชื่อมั่นในสิ่งต่าง ๆ อย่างรุนแรง เด็กวัยจะมีเหตุผลในการเชื่อหรือไม่เป็นของตนเอง และจะพยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าความเชื่อของตนไม่ใช่เรื่องเหลวไหล มีความต้องการให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามความเห็นของตน แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาทั้งด้านความรู้สึกพอใจและไม่พอใจ อย่างไรก็ตามหากความคิดของเด็กได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ก็จะยิ่งเพิ่มความมั่นใจขึ้น ในบางครั้งผู้ใหญ่อาจคิดว่าเด็กดื้อ เพราะไม่เชื่อฟังในกรณีที่ผู้ใหญ่ไม่เห็นด้วยแต่เด็กยังตั้งต้นตามความคิดเห็นของตนเอง

7. มีความสนใจในตัวเอง โดยเฉพาะในระยะวัยรุ่นตอนปลายเด็กจะมีความพยายามในการขัดเกลาพฤติกรรมและปรับตัวให้ดีขึ้น มีความเข้าใจในสังคมและบุคคลในสังคมมากขึ้น

8. สามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองและมีความคิดที่จะพึ่งพาตนเองมากขึ้น เด็กวัยรุ่นต้องการมีประสบการณ์ด้วยตนเองมีการวางแผนโครงการเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ เช่น สามารถคิดสร้างงานเพื่อหารายได้พิเศษให้ตัวเองได้โดยไม่ต้องขอเงินพ่อแม่ เป็นต้น

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2540:169) แบ่งระยะพัฒนาการเด็กวัยรุ่นเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงวัยแรกรุ่น (10-13 ปี) ช่วงเด็กวัยรุ่นตอนกลาง (14-16 ปี) และช่วงวัยรุ่นตอนปลาย (17-19 ปี)

วัยแรกรุ่นหรือวัยรุ่นตอนต้น เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทุกระบบเป็นระยะเวลานานประมาณ 2 ปี และมักอยู่ในช่วง 10-13 ปี โดยมีความคิดหมกมุ่นกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบไปยังจิตใจทำให้อารมณ์หงุดหงิดและแปรปรวนง่ายมีลักษณะหลายอย่างของวัยเด็ก เช่น ยังอยู่ในกลุ่มเพื่อนเดียวกันและมีบ้านเป็นศูนย์กลางของชีวิต เป็นต้น

วัยรุ่นตอนกลางเป็นช่วงที่วัยรุ่นจะยอมรับสภาพร่างกายที่เปลี่ยนแปลงเป็นหนุ่มสาวได้แล้ว อยู่ในช่วงอายุ 14-16 ปี มีความคิดลึกซึ้ง จึงหันมาเฝ้าหาอุดมการณ์และหาเอกลักษณ์ของตนเองเพื่อเป็นตัวของตัวเองและพยายามเอาชนะความรู้สึกแบบเด็ก ๆ ที่ผูกพันและอยากพึ่งพาบิดามารดาเป็นระยะที่มีความกระตือรือร้นต่อคำสั่งของบิดามารดา เริ่มสนใจเพศตรงข้ามมากขึ้น

วัยรุ่นตอนปลายจะอยู่ในช่วงอายุ 17-19 ปี เป็นช่วงเวลาที่มีความผูกพันแน่นแฟ้นกับเพื่อนต่างเพศ สภาพร่างกายเติบโตสมบูรณ์เต็มที่เริ่มจะสนใจอนาคตของตนเอง เด็กหนุ่มสาวเริ่มสนใจอาชีพ เด็กหญิงเริ่มสนใจงานที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อชีวิตสมรส

หทัยทิพย์ กรินชัย (2542: 20-31) สรุปพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นได้ 5 ด้านคือ

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย ร่างกายของวัยรุ่นจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ผู้ใหญ่จะสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงทางกายทั้งเพศหญิงและเพศชาย ในเด็กผู้หญิงมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายเร็วกว่าเด็กผู้ชาย

2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ อารมณ์ของวัยรุ่นมีลักษณะที่รุนแรงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญเติบโตของร่างกายและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก สาเหตุเหล่านี้

ก่อให้เกิดสภาวะอารมณ์ที่แปรปรวน วู่วาม รุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญเติบโตของร่างกายจึงเกิดความจำเป็นในการปรับตัวใหม่ ทำให้วัยรุ่นค่อนข้างสับสน รู้สึกไม่แน่ใจ ไม่ปลอดภัยและวัยรุ่นมักจะได้รับความกดดันหรือความวิตกกังวลจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองอยู่เสมอ อาจทำให้วัยรุ่นเกิดความเครียดทางจิตใจ

3. พัฒนาการทางสังคม สมรรถภาพทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญต่อการปรับตัวการปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่นอยู่มาก หากวัยรุ่นขาดทักษะทางสังคมแล้ว เด็กมักพยายามจะสร้างสิ่งทดแทนขึ้นในลักษณะที่ไม่พึงปรารถนาหรือมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมกลายเป็นเด็กมีปัญหา

4. พัฒนาการทางเชาว์ปัญญา ประสบการณ์ของวัยรุ่นแต่ละคนจะทำให้เขารู้จักตัดสินใจโดยอาศัยความรู้สึกของตนเองไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ดังนั้นประสบการณ์ของวัยรุ่นแต่ละคนจะทำให้เขารู้จักตัดสินใจ โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาอย่างไตร่ตรอง มีความริเริ่มสามารถวางแผนโครงการในการทำงานหรือการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อหาประสบการณ์ใหม่ ๆ

5. พัฒนาการทางเพศ พลังงานทางเพศที่มีมากขึ้นจะทำให้วัยรุ่นเริ่มสนใจกับกิจกรรมหรือปฏิกิริยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของตนเองมากขึ้น เช่น การเกิดการแข็งตัวของอวัยวะเพศ การมีประจำเดือน เป็นต้น

5. พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น

พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นไม่ได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่มักเกิดจากปัจจัยหลายประการที่ซับซ้อนและมีผลกระทบต่อเนื่อง ทั้งปัจจัยด้านชีวภาพและจิตใจของวัยรุ่นเอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมตั้งแต่ระหว่างการจัดตั้งครรภ์ การเลี้ยงดู ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน เศรษฐกิจและสังคม

การเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง ประสบการณ์การเลี้ยงดูในระยะแรกของชีวิตส่งผลกระทบยาวทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย การเลี้ยงดูในวัยเด็กจึงกำหนดพฤติกรรมของเด็กไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ลักษณะการเลี้ยงดูที่สัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบใช้ความรุนแรงทั้งร่างกายและคำพูด ด้วยการลงโทษ ช่มชู้ ตำว่ารุนแรง ไม่รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นหรือการเลี้ยงดูอย่างปล่อยปละละเลย ขาดความเข้าใจความต้องการของเด็ก ครอบครัวลักษณะครอบครัวที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นได้แก่ ครอบครัวที่มีความรุนแรง มีความขัดแย้งสูง ครอบครัวแตกแยก การทำหน้าที่บกพร่อง มีความแตกแยกและอัตราการหย่าร้างสูง มีผลต่อการเลี้ยงดูลูกอย่างมากจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้น

กลุ่มเพื่อน วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวมักมีแนวโน้มพฤติกรรมบางอย่างที่ทำให้ถูกปฏิเสธจากกลุ่มเพื่อนที่ไม่ก้าวร้าวและครู เช่น หุนหันพลันแล่น มีปัญหาการเรียน จึงหันไปหากกลุ่มเพื่อนที่เกเรและมีพฤติกรรมก้าวร้าวตามกลุ่มเพื่อนเพื่อให้ได้รับการยอมรับ โดยทั่วไปวัยรุ่นมักจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเมื่ออยู่ในกลุ่มเพราะต้องรับผิดชอบต่อการทำของตนเองน้อยกว่าการกระทำเมื่ออยู่คนเดียว

สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ทฤษฎีทางสังคมอธิบายว่าพฤติกรรมก้าวร้าว เกิดจากการที่บุคคลไม่สามารถมีความขัดแย้งทางเศรษฐกิจและสังคมได้ด้วยวิธีการที่สังคมยอมรับ ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งต่อการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว

6.1 สัมพันธภาพในครอบครัว

สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล (2552:4) ได้ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพในครอบครัวหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและเครือญาติหรือบุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยรวมอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกัน มีการสนทนาพูดคุย ปกป้องหรือกันมีการแสดงออกซึ่งความรัก เอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา และใจ

สมพงษ์ ธนัญญา (เกริก ตระกูลงาม. 2557: 37 ; อ้างอิงมาจาก สมพงษ์ ธนัญญา.2540 : 24 - 26) ได้กล่าวถึง ลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัวว่าประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อไปนี้คือ

1) ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของสัมพันธภาพที่สำคัญที่สุดในครอบครัวและถ้าคู่สามีภรรยามีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน พยายามปรับตัวเข้าหากันร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ตลอดจนรับผิดชอบแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในครอบครัวร่วมกันย่อมทำให้ครอบครัวนั้นมีความราบรื่นมั่นคงสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัวก็พลอยมีความสุขไปด้วย โดยเฉพาะบุตรแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าสามีภรรยามีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน ไม่มีความรักใคร่ปรองดองกันขาดความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกันและขาดความรับผิดชอบร่วมกันแล้ว ย่อมเกิดความขัดแย้งกันอยู่เสมออันอาจจะทำให้ครอบครัวต้องแตกสลายลงหรือทำให้ครอบครัวขาดความสุข

2) ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรความสัมพันธ์นี้มีพื้นฐานมาจากความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา เพราะเมื่อมีการให้กำเนิดบุตรแล้วความสัมพันธ์ในครอบครัวก็เพิ่มขึ้นเป็นสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตร

3) ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง เมื่อบิดามารดาให้กำเนิดบุตรคนที่ 2 และคนต่อ ๆ มา ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องย่อมเกิดขึ้น สัมพันธภาพระหว่างพี่น้องจะดีหรือไม่นั้นจะมีมากน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ในครอบครัว อันประกอบด้วยความสัมพันธ์พื้นฐานและลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา เพราะถ้าบิดามารดามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยความรักความเข้าใจให้ความยุติธรรมตลอดทั้งเสริมสร้างความรักใคร่ในระหว่างพี่น้องแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องย่อมดำเนินไปด้วยดีและมีความรักใคร่ช่วยเหลือปกป้องซึ่งกันและกัน

4) ความสัมพันธ์ระหว่างทุก ๆ คนในครอบครัวก็คือความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยาบิดามารดากับบุตร และพี่กับน้องหรือเป็นการรวมความสัมพันธ์ใน 3 ข้อแรก เข้าไว้ด้วยกัน

และไม่ได้เกี่ยวข้องกันโดยตรงแต่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน หากคนในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความรักความเข้าใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกันทุกคนในครอบครัวจะสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในทางตรงกันข้ามครอบครัวที่มีความขัดแย้งกันบ่อยครั้งสัมพันธภาพในครอบครัวมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ไม่มีความสามัคคีกันและอาจจะทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก

ความสำคัญของครอบครัว

สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพเพราะครอบครัวเป็นสังคมแรก สิ่งแวดล้อมแรกที่ต้องสัมผัสความมั่นใจ การยอมรับและความพร้อมต่อการถือกำเนิดของเด็กในครอบครัวในครอบครัว จะทำให้เด็กมีความมั่นใจสามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีบุคลิกและอารมณ์มั่นคง ชูษณะ รุ่งปัจฉิม (2547: 69-70) กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวว่า ครอบครัวมีความสำคัญอยู่ 2 ส่วนคือ

1. ความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อบุคคลในฐานะเป็นกลุ่มแรกที่บุคคลแต่ละคนเป็นสมาชิก เป็นที่ที่สมาชิกแต่ละคนมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างใกล้ชิดและยั่งยืน

1.1 ความสำคัญด้านชีวภาพมนุษย์ในฐานะเป็นสิ่งมีชีวิตมีลักษณะที่แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น คือมนุษย์ไม่สามารถมีชีวิตอยู่โดยลำพังได้โดยไม่ติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น มนุษย์จึงจำเป็นต้องได้รับการเลี้ยงดูจากผู้อื่นจึงจะสามารถมีชีวิตรอด ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นหน่วยสังคมแรกที่ตอบสนองความต้องการทางชีวภาพของมนุษย์

1.2 ความสำคัญด้านสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากบุคคลไม่สามารถดำรงอยู่แต่เฉพาะในครอบครัวของตนเองเท่านั้น แต่ยังดำรงอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ บุคคลสามารถเรียนรู้และได้รับการถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้จากครอบครัว จากความสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว ในทางสังคมบุคคลสามารถเรียนรู้แบบแผนความสัมพันธ์ในสังคมและในทางวัฒนธรรม บุคคลเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตในสังคมนั้น

1.3 ความสำคัญด้านบุคลิกภาพ กล่าวได้ว่าบุคลิกภาพส่วนหนึ่งของบุคคลได้รับการหล่อหลอมมาจากครอบครัวผ่านช่วงวัยต่าง ๆ มาเป็นลำดับ มนุษย์สามารถพัฒนาความเป็นตัวตนได้จากครอบครัวผ่านทางกระบวนการอบรมขัดเกลาทางสังคม

2. ความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อสังคมในฐานะเป็นตัวกลางที่เชื่อมบุคคลเข้ากับสังคม ครอบครัวจะสนับสนุนให้บุคคลสนองตอบความต้องการของสังคม โดยสังคมจะทำหน้าที่กำหนดแบบแผนการกระทำระหว่างกันของบุคคลไว้ ครอบครัวจึงมีความสำคัญต่อสังคม 3 ประการคือ

2.1 ความสำคัญต่อชุมชนครอบครัวแต่ละครอบครัวถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนครอบครัวที่อยู่ร่วมกันในชุมชนหนึ่ง ๆ นั้นย่อมมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการติดต่อระหว่างกันให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในเรื่องต่าง ๆ

2.2 ความสำคัญต่อสังคม ครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความอยู่รอดของสังคมทั้งนี้เนื่องจากถือว่าสังคมย่อมประกอบด้วยสถาบันสังคมต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันครอบครัว หากสถาบันครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้ก็ย่อมมีผลกระทบต่อความอยู่รอดของสังคมในที่สุด

2.3 ความสำคัญต่อประเทศในด้านความมั่นคงและด้านการเมืองการปกครอง กล่าวคือ สมาชิกครอบครัวแต่ละครอบครัวนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและความมั่นคงของรัฐ สิทธิหน้าที่ต่าง ๆ ในทางการเมืองการปกครองของสมาชิกภายในครอบครัว เช่น การเลือกตั้ง การเสียภาษี

เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีมนุษย์ทุกคนต้องมีตั้งแต่เกิดและมีความคุ้นเคยใกล้ชิดมากที่สุด ดังนั้นครอบครัวจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์หลายด้าน เช่น การอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและการพัฒนาบุคลิกภาพที่ได้รับหล่อหลอมจากครอบครัว นอกจากนี้ครอบครัวยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่เชื่อมบุคคลเข้ากับสังคมครอบครัวและสนับสนุนให้บุคคลสนองความต้องการสังคมเพื่อให้สามารถเติบโตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

วุฒิสกิตี แดงเหลือง (เกริก ตระกูลงาม. 2557: 55 ; อ้างอิงจาก วุฒิสกิตี แดงเหลือง. 2547: 106) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว การสื่อสารภายในครอบครัวและความก้าวร้าวของเยาวชนชายพบว่า เยาวชนชายส่วนใหญ่ไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวเท่าที่ควร สมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บิดามารดาไม่มีเวลาให้จึงทำให้เยาวชนต้องแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง บิดามารดามักทะเลาะวิวาทกัน ซึ่งส่งผลทำให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ไม่เหมาะสมและแสดงออกมาในพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและรุนแรง สอดคล้องกับงานวิจัยของงามตา วรินทร์านนท์ (2553) ที่พบว่าครอบครัวที่มีภาวะตึงเครียดมากหรือครอบครัวที่มีบิดามารดาขาดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ไม่ดีและไม่มีความสุขในการอยู่บ้าน ทำให้เด็กมีการแสดงออกพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งการคบเพื่อนที่ไม่เหมาะสม และแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว

6.2 สัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน

ปิยศรี บวรธนสาร (2550: 6) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อนว่าหมายถึงการปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันทั้งทางด้านส่วนตัวและด้านการเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันได้แก่ ความสนิทสนมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจต่อกัน สามารถรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้

ทั้งนี้วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อนและกลุ่มเพื่อนมากจนเปรียบได้กับชีวิตจิตใจทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มเพื่อนสามารถสนองตอบความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นได้หลายด้านดังนี้

- 1) ความต้องเป็นตัวของตัวเองกลุ่มเพื่อนสนองตอบความต้องการเป็นตัวของตัวเองของนักเรียนวัยรุ่นได้ เพราะเพื่อนร่วมวัยต่างก็มีสภาพคล้ายคลึงกันจึงไม่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นเกิดความรู้สึกต่ำต้อย

กว่ากัน ดังนั้นเมื่อนักเรียนวัยรุ่นอยู่กับกลุ่มเพื่อนเขาจึงมีโอกาสเป็นตัวของตัวเองได้อย่างเต็มที่ที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถอย่างอิสระ มีความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย และมีความรู้สึกสบายใจมากกว่าเมื่ออยู่ผู้ใหญ่ 2) ความต้องการความเชื่อมั่นกลุ่มเพื่อนสามารถช่วยสร้างเสริมความเชื่อมั่นของเพื่อนนักเรียนวัยรุ่นด้วยกันได้ดี เพราะเพื่อนในกลุ่มบางคนเคยผ่านพบภาวะที่คล้ายคลึงกันและได้แก้ปัญหาอุปสรรคที่คล้าย ๆ กันให้ผ่านพ้นไปได้อย่างเป็นผลสำเร็จมาแล้ว ดังนั้นเมื่อเพื่อนในกลุ่มได้ร่วมรับรู้ปัญหาและมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ต่อกันอย่างเปิดเผยและจริงใจจะทำให้นักเรียนวัยรุ่นตระหนักว่าเขาไม่ใช่ผู้โชคร้ายหรือแปลกประหลาดไปจากเพื่อนคนอื่น สิ่งเหล่านี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นเกิดความสบายใจและมีความเชื่อมั่นมากขึ้นที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น 3) ความต้องการเป็นที่ยอมรับและยกย่อง เมื่อนักเรียนวัยรุ่นอยู่ในสังคมที่แวดล้อมด้วยผู้ใหญ่บ่อยครั้งที่ผู้ใหญ่ไม่ยอมรับเขาอย่างบุคคลที่มีสถานภาพเท่าเทียมกันและบ่อยครั้งที่พฤติกรรมวัยรุ่นที่แสดงออกมาไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่ ดังนั้นนักเรียนวัยรุ่นจึงแสวงหากลุ่มเพื่อนที่ร่วมวัยที่ให้การยอมรับและยกย่องเขาและเปิดโอกาสให้เขามีฐานะหรือตำแหน่งในกลุ่มซึ่งเป็นการส่งเสริมความมั่นคงทางจิตใจมากขึ้น เพราะเขามีเพื่อนมีพวกที่ชอบพอและชื่นชมเขาคอยให้กำลังใจและให้ความสนับสนุนเขา 4) ความต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน นักเรียนวัยรุ่นโดยทั่วไปต้องการแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดหลายด้านที่เขาเผชิญอยู่ ความสนุกสนานที่นักเรียนวัยรุ่นชอบ มักเกิดจากการได้ร่วมทำร่วมกิจกรรมที่สนุกสนานกับกลุ่มเพื่อนร่วมวัยที่คุ้นเคยกัน เช่น การเที่ยว การร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน 5) ความต้องการพัฒนาทักษะทางสังคม กลุ่มเพื่อนสามารถให้โอกาสแก่นักเรียนวัยรุ่นในการพัฒนาทักษะทางสังคมได้เป็นอย่างดี เพราะการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างกันเองในระหว่างกลุ่มเพื่อนร่วมวัยที่ไว้วางใจกันจะช่วยลดความรู้สึกอับอาย ขัดเขินและไม่กล้าแสดงออกลงได้มาก ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมต่อไป 6) ความต้องการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งเป็นไปโดยธรรมชาติของนักเรียนวัยรุ่นมักไม่ได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาในสังคมไทย ดังนั้นนักเรียนวัยรุ่นจึงแสวงหาสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศหรือทำกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนวัยรุ่นทั้งหญิงชายมีโอกาสดำเนินสร้างสัมพันธภาพระหว่างกัน นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนยังเป็นสื่อกลางในการชักนำสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศของสมาชิกข้ามกลุ่มอีกด้วย (สายพิน บุญเรือน. 2549: 30 - 31)

หลักพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2546) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีของวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. ความเอาใจใส่ซึ่งกันและกันคือ ความต้องการที่จะรู้ว่ามียะอะไรเกิดขึ้นบุคคลนั้นบ้างสนใจในความคิดและความรู้สึกต้องการรับรู้ในความล้มเหลวและความสำเร็จในชีวิต โดยปกติแล้วคนส่วนใหญ่จะชอบคนที่ให้ความสนใจในเรื่องราวของตนเองอย่างจริงจังในทางตรงกันข้ามคนที่พูดถึงแต่เรื่องของตนเองไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในชีวิต ประสบการณ์และความคิดเห็นย่อมไม่มีใครอยากคบและพูดคุยกับคนประเภทนี้

2. ความไวใจคือ การปฏิบัติตนให้ฝ่ายตรงข้ามรู้สึกไว้วางใจ เช่น ตรงต่อเวลารักษาสัญญา หากเราไม่สามารถสร้างความไว้วางใจกับบุคคลรอบข้างได้ย่อมไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย

3. การยอมรับนับถือคือ การที่บุคคลมาชื่นชมยินดีกับความสำเร็จของเราซึ่งบุคคลที่ใกล้ชิดนั้นจะเป็นตัวกระตุ้นที่ทำเราอยากพัฒนาความสามารถของตนเองให้สูงขึ้นกว่าเดิมทั้งนี้การรู้จักที่จะแสดงความชื่นชมและยินดีกับผู้อื่นถือเป็นการแสดงถึงความเติบโตทางวุฒิภาวะด้วยเช่นเดียวกัน

4. การมีส่วนร่วมและการแบ่งปันคือ การได้มีส่วนร่วมและแบ่งปันในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในประสบการณ์และความคิดความรู้สึก

5. การมีความยืดหยุ่นคือ ความสามารถในการยอมรับและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้คนที่มีความยืดหยุ่นจะเป็นคนที่สามารถมีความสุข ถึงแม้ว่าจะอยู่กับคนที่มีความคิดเห็นหรือวิถีชีวิตที่แตกต่างกันโดยปราศจากความรู้สึกกดดัน

6. การเข้าใจและเห็นใจผู้อื่นคือ ความสามารถที่จะจินตนาการถึงความคิดและความรู้สึกของผู้อื่นและตอบสนองกลับได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการแสดงความเห็นใจจะทำให้ได้ง่ายยิ่งขึ้นถ้าหากมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

แสดงให้เห็นว่าการที่วัยรุ่นจะมีสัมพันธภาพกับเพื่อนที่ดีได้ต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ประกอบด้วยความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ความไวใจ การยอมรับนับถือ การมีส่วนร่วมและการแบ่งปัน การมีความยืดหยุ่น การเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

6.3 สถานทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ประดินันท์ อุปรมัย (ปิยศรี บวรธนสาร. 2550: 38 ; อ้างอิงจาก ประดินันท์ อุปรมัย. 2532: 863) กล่าวว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีภาระหน้าที่โดยตรงต่อการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จำเป็นต้องให้เวลากับครอบครัวไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอขาดโอกาสที่จะแสวงหาความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียด อย่างไรก็ตามครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง หัวหน้าครอบครัวมีภารกิจต้องทำงานมากและมีเงินมากพอที่จะจ้างผู้อื่นมาดูแลเด็กแทนตน ทำให้การอบรมเลี้ยงดูเป็นไปตามอารมณ์และลักษณะนิสัยของผู้เลี้ยงมากกว่าจะคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก นอกจากนี้บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจำนวนไม่น้อยที่เลี้ยงลูกเลี้ยงแบบตามใจทุกอย่างและปกป้องลูกมากเกินไปทำให้เด็กขาดความเข้าใจในสิ่งที่ควรและไม่ควรเอาแต่ใจตนเอง

6.4 สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

สุพิชญา ชีระกุลและคนอื่น ๆ (ปิยศรี บวรธนสาร. 2550: 39 ; อ้างอิงจาก สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่น ๆ. 2524: 182-187) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนไว้หลายประการสรุปได้ดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชา เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทางได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดีไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงรบกวนภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงามเป็นระเบียบเพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่นน่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาด สวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนรู้ให้ได้ผลดี

2. หลักสูตรคือ แนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดี จะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของการศึกษาและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3. อุปกรณ์การศึกษาเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การจะใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้นขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

4. กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนกิจกรรมคือ พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน

5. เวลาและโอกาสการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นตามเนื้อหาไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

6. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้นอาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามหรือสถานที่ไปทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกละบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น

7. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม ความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ ครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนหรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้น ๆ เสียก่อนและพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถได้อย่างเต็มที่

8. ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี

6.5 ตัวแบบทางสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย. 2555: 52 ; อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536: 52) กล่าวว่า ตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีถือเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบหรือตัวอย่างที่นำมาให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเพื่อเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ ตัวแบบมีหลายลักษณะ เช่น ตัวแบบที่มีชีวิตจริง ได้แก่ ตัวแบบที่มนุษย์เป็นผู้แสดงแบบหรือตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวแบบภาพยนตร์ ตัวแบบโทรทัศน์

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541: 258) กล่าวว่า การใช้เทคนิคตัวแบบเป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกตหรืออ่านเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลหรือสัญลักษณ์แทนบุคคล แล้วประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนเองต่อไป

แบนดูรา (วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย. 2555: 52 ; อ้างอิงจาก Bandura.1977: 22 - 29) กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนอันเกิดจากที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมของผู้อื่นและพฤติกรรมนั้น ๆ จะชักนำให้เลียนแบบกระบวนการนี้เรียกว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกตซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการใส่ใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญ ๆ ของตัวแบบอย่างละเอียดที่สุดในการสังเกตและรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาเป็นขั้นตอน บุคคลไม่สามารถเรียนรู้ได้โดยถ้าขาดความสนใจและขาดความรู้พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออกสิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคือ

- 1.1 ลักษณะของแม่แบบ แม่แบบที่มีความเด่นชัดจนจำง่าย มีความดึงดูดใจสูง ไม่ซับซ้อนจะมีโอกาสทำให้ผู้สังเกตสนใจได้มาก นอกจากนี้ถ้าพฤติกรรมกิจกรรมและลักษณะของแม่แบบมีความสำคัญใกล้เคียงกับผู้สังเกตรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกมีประโยชน์ต่อผู้สังเกตจะโน้มน้าวจิตใจผู้สังเกตสนใจมากขึ้น

- 1.2 ลักษณะของผู้สังเกตในด้านการรับรู้ การรวบรวมและการแปลความความหมายจากสิ่งที่ได้สังเกตอันเป็นผลจากประสบการณ์เดิมของสังเกต ได้แก่ อารมณ์ การรับรู้ การเสริมแรงหรือรางวัลที่เคยได้รับ

2. กระบวนการเก็บจำ (Retentional Process) เป็นกระบวนการรวบรวมพฤติกรรมของแม่แบบที่ได้สังเกตทุกครั้ง การเก็บจำนี้จะทำในรูปแบบของสัญลักษณ์ซึ่งจะช่วยให้จำพฤติกรรมของแม่แบบ แม้ว่าจะเห็นแม่แบบเพียงช่วงเวลาอันสั้น

การเก็บจำในรูปสัญลักษณ์กระทำได้ 2 ลักษณะ คือ มโนภาพ (Imaginal Coding) และสัญลักษณ์ทางภาษา (Verbal Coding) การเก็บจำในรูปมโนภาพจะง่ายเมื่อแม่แบบแสดงให้เห็นน้อยส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาหลังจากมโนภาพและจะช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์ในรูปภาษาสามารถให้ข้อมูลที่มากพอและง่ายต่อการสะสมความรู้ที่ได้มาไว้ด้วย

โดยทั่วไปแล้วกระบวนการจำนี้เกิดขึ้นจากการฝึกฝนจะช่วยให้ผู้สังเกตจำพฤติกรรมของแม่แบบได้ดียิ่งขึ้น และฝึกคิดหรือทำตามแบบยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลดีขึ้น ดังนั้น การเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นตามการกระทำของแม่แบบโดยตรงทันที หรืออาจเกิดขึ้นหลังจากการสังเกตแม่แบบมาแล้วสักระยะหนึ่ง ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นผลของกระบวนการคงไว้ในรูปแบบมโนภาพหรือสัญลักษณ์ทางภาษา

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตเปลี่ยนสัญลักษณ์ซึ่งเป็นพฤติกรรมของแม่แบบที่เก็บไว้ในรูปของความจำมาเป็นการกระทำหรือการแสดงออกที่เหมาะสมโดยการใช้ความคิด เพราะฉะนั้นกระบวนการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับระดับความคิดของผู้สังเกต ความซับซ้อนของพฤติกรรมในระยะแรกการดัดแปลงสัญลักษณ์ให้เป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นทำได้ยาก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการดัดแปลงให้เป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นทำได้ยาก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการดัดแปลงให้เป็นการพฤติกรรมก็จะช่วยให้การกระทำตามแม่แบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนจะสังเกตพฤติกรรมของตนเองเทียบกับแม่แบบ และจะติดตามผลของการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วย ถ้าได้ผลเป็นที่น่าพอใจการเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

4. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความรู้ที่ได้รับมากับการแสดงออกตามปกติ ในการรับรู้ของมนุษย์ในการแสดงออกนั้นในชีวิตจริงบุคคลจะไม่สามารถกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมด บุคคลจะเลือกที่จะกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีตอบแทนมากกว่าการกระทำที่ก่อให้เกิดผลเสีย ผู้สังเกตจะเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงพอใจนั้นไว้และนำมาดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กระบวนการจูงใจโดยการให้รางวัลหรือการเสริมแรงทางบวกเพื่อกระตุ้นให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมการเลียนแบบออกมาและเป็นการเสริมให้พฤติกรรมนั้นเกิดมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าตัวแบบที่มีพฤติกรรมเหมาะสมจะได้รับผลตอบแทนที่ดีจากพฤติกรรมนั้นจะก่อให้เกิดการเลียนแบบได้เป็นอย่างดีจากคนส่วนใหญ่ ดังนั้นการเรียนรู้จากแม่แบบจะต้องจัดวางรูปแบบองค์ประกอบของการเรียนรู้จากแม่แบบอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจต่อแม่แบบอย่างแท้จริง จนสามารถจดจำและสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมของแม่แบบได้ ประกอบกับการจูงใจอย่างเหมาะสมและเพียงพอจะทำให้ผู้เรียนแสดงการตอบสนองคือ การเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้ในที่สุด

แบนดูรา (สุพัตรา พันธุวร. (2546) ; อ้างอิงจาก Bandura.1977: 40 - 51) แบ่งตัวแบบหรือแม่แบบไว้ 2 ชนิด คือ แม่แบบที่มีชีวิตและแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์

1. การเสนอแม่แบบที่มีชีวิต (Live Model) การเสนอแม่แบบวิธีนี้เป็นการให้ผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบในสภาพการณ์จริง ซึ่งมีข้อดี คือ แม่แบบสามารถเพิ่มเติมปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อให้การแสดงพฤติกรรมชัดเจนหรือเหมาะสมกับสภาพการณ์มากขึ้น การเสนอแม่แบบวิธีนี้ช่วยให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจในแม่แบบและลอกเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้ดีกว่าการเสนอแม่แบบวิธีอื่น

แต่การเสนอแม่แบบวิธีนี้ต้องระมัดระวังเรื่องการควบคุมผลกระทบเพราะอาจมีเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดไว้ล่วงหน้าเกิดขึ้น ทำให้แม่แบบไม่ได้รับผลกระทบที่พึงพอใจตามที่ควรจะได้รับ

2. การเสนอแม่แบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Model) การเสนอแม่แบบลักษณะนี้ได้แก่ การเสนอแม่แบบจากภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ สไลด์ หนังสือ หุ่นกระบอก หรือการ์ตูน ฯลฯ ซึ่งเตรียมเรื่องราวของแม่แบบไว้เรียบร้อยแล้วทำให้มีผลดีในการที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดงและสามารถควบคุมพฤติกรรมและผลกระทบของแม่แบบได้ ทั้งยังเก็บไว้ใช้ในการให้ตัวแบบครั้งต่อไปได้และใช้ได้ทั้งรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้

6.6 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำให้การอบรมสั่งสอนเด็ก ถ้าหากสภาพความเป็นไปภายในครอบครัวดีเด็กจะเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่ดีของสังคม แต่ถ้าภายในครอบครัวเต็มไปด้วยความยุ่งยากเหยิงก็จะเป็นการสร้างอาญากรให้แก่สังคมซึ่ง โอบูร์ วารริกซ์ (สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. 2542: 34 ; อ้างอิงจาก โอบูร์ วารริกซ์. 2528: 21-24) ได้กล่าวว่า โดยธรรมชาติแล้วเด็กไม่สามารถจะดีหรือชั่วได้ด้วยกรรมพันธุ์ พฤติกรรมบางอย่างของเด็กเป็นผลมาจากการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันกับสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น

เด็กเป็นจำนวนมากที่ขาดการเลี้ยงดูพอเพียง โดยที่ตัวเขาก็มิได้แยกจากมรดกแต่เขาไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างอบอุ่น ขาดความเอาใจใส่ให้เวลากับเด็กน้อยเกินไปหรือมีการเลี้ยงดูอย่างผิดปกติ ทั้งยังมีการไม่ยอมรับเด็กเหล่านั้นอีกด้วย จากศึกษาของริบเบิล ของเซียร์และคนอื่น ๆ (สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. 2542: 34 ; อ้างอิงจาก Coleman. 1981:154-155 : citing Ribble.1971, Sear and others.1955) พบว่าการไม่ยอมรับการไม่เอาใจใส่หรือการลงโทษของมารดา อาจเป็นที่มาของความเครียด ความไม่พอใจและพฤติกรรมเชิงนิเสธได้

การไม่ยอมรับคือ การที่ผู้ปกครองปฏิเสธเด็ก เช่น การปล่อยปละละเลย การปฏิเสธความรักและอารมณ์ ขาดความสนใจในกิจกรรมของเด็กและความสำเร็จของเด็ก เกรี้ยวกราดหรือวิธินิยมที่ไม่แน่นอน บกพร่องในการให้เวลาเด็ก ไม่ยอมรับในสิทธิและความรู้สึกของเด็กในการเป็นบุคคลหนึ่ง บางครั้งอาจมีการกระทำที่ทารุณโหดร้าย (Battered Child) หรือมีการทารุณกรรมต่อเด็ก (Child Abuse) จากการศึกษาของโคลแมน (สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. 2542: 34; อ้างอิงจาก Coleman. 1981:15-156) พบว่าในการที่เด็กมีปัญหาในการกิน การปัสสาวะรดที่นอน การก้าวร้าวนั้นมีภูมิหลังมาจากการที่มารดาไม่ยอมรับเด็ก และการไม่ยอมรับเด็กยังมีผลให้เด็กมีความฉลาดน้อยรวมทั้งมีปัญหาด้านอารมณ์

6.7 การกระตุ้นเตือน

การเรียนรู้ตามแนวคิดของสกินเนอร์ เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เช่นเดียวกัน แต่สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองมากกว่าสิ่งเร้า จึงมีคนเรียกว่าเป็นทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบ Type R นอกจากนี้สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการเสริมแรง (Reinforcement) ว่ามีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร ยิ่งขึ้นด้วย สกินเนอร์ได้สรุปไว้ว่าอัตราการเกิดพฤติกรรม

หรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับผลของการกระทำ คือ การเสริมแรง หรือการลงโทษ ทั้งทางบวกและทางลบ

สกินเนอร์ได้อธิบาย คำว่า "พฤติกรรม" ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ตัว คือ ว่าจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ตัว คือ

1. Antecedents คือ เงื่อนไขหรือสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม (สิ่งที่ก่อให้เกิดขึ้นก่อน) ทุกพฤติกรรมต้องมีเงื่อนไข เช่น วันนี้ต้องเข้าเรียนบ่ายโมง พฤติกรรมเราถูกกำหนดด้วยเวลา

2. Behavior คือ พฤติกรรมที่แสดงออก

3. Consequences หรือผลกรรม เกิดขึ้นหลังการทำพฤติกรรม เป็นตัวบอกว่าเราจะทำพฤติกรรมนั้นอีกหรือไม่ ดังนั้น ไม่มีใครทำอะไรแล้วไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งเรียกย่อ ๆ ว่า A-B-C ซึ่งทั้ง 3 จะดำเนินต่อเนื่องไป ผลที่ได้รับจะกลับกลายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดขึ้นก่อนอันนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมและนำไปสู่ผลที่ได้รับตามลำดับ

หลักการและแนวคิดที่สำคัญของ สกินเนอร์

1. การวัดพฤติกรรมตอบสนอง สกินเนอร์ เห็นว่าการศึกษาจิตวิทยาควรจำกัดอยู่เฉพาะพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน และพฤติกรรมที่สังเกตได้นั้นสามารถวัดได้โดยพิจารณาจากความถี่ของการตอบสนองในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือพิจารณาจากอัตราการตอบสนอง (Response rate) นั้นเอง

2. อัตราการตอบสนองและการเสริมแรง สกินเนอร์ เชื่อว่าโดยปกติการพิจารณาว่าใครเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใดนั้นจะสรุปเอาจากการเปลี่ยนแปลงการตอบสนอง (หรือพูดกลับกันได้ว่า การที่อัตราการตอบสนองได้เปลี่ยนไปนั้น แสดงว่าเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้ว) และการเปลี่ยนแปลงอัตราการตอบสนองจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการเสริมแรง (Reinforcement) นั้นเอง สิ่งเร้านี้สามารถทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เราเรียกว่าตัวเสริมแรง (Reinforcer) สิ่งเร้าใดที่ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราการตอบสนองเราเรียกว่าไม่ใช่ตัวเสริมแรง (Nonreinforcer)

3. ประเภทของตัวเสริมแรงตัวเสริมแรงนั้นอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ อาจแบ่งเป็นตัวเสริมแรงบวกกับตัวเสริมแรงลบ หรืออาจแบ่งได้เป็นตัวเสริมแรงปฐมภูมิกับตัวเสริมแรงทุติยภูมิ

3.1 ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcer) หมายถึง สิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้รับหรือนำเข้ามาในสถานการณ์นั้นแล้วจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจ และทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเข้มข้นขึ้น เช่น อาหาร คำชมเชย ฯลฯ

3.2 ตัวเสริมแรงลบ (Negative Reinforcer) หมายถึง สิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อตัดออกไปจากสถานการณ์นั้นแล้ว จะมีผลให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเข้มข้นขึ้น เช่น เสียงดัง แสงสว่างจ้า คำตำหนิ ร้อนหรือเย็นเกินไป ฯลฯ

การลงโทษ (Punishment) การลงโทษ (Punishment) คือ การทำให้อัตราการตอบสนองหรือความถี่ของพฤติกรรมลดลง การลงโทษมี 2 ทางได้แก่

1. การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) เมื่อมีการแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งอาจใช้ตัวเสริมแรงได้เป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ (material reinforce) เป็นตัวเสริมแรงที่ประกอบได้ด้วยอาหาร ของที่เล่นได้ และสิ่งของต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ของเล่น รถยนต์

1.2 ตัวเสริมแรงทางสังคม (social reinforce) ตัวเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องลงทุนซื้อหาอยู่กับตัวเราและค่อนข้างจะมีประสิทธิภาพสูงในการปรับพฤติกรรม แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ คำพูด ได้แก่ คำชมเชย เช่น ดีมาก น่าสนใจมาก และการแสดงออกทางท่าทาง เช่น ยิ้ม จับมือ

1.3 ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม (activity reinforce) เป็นการใช้กิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ชอบไปเสริมแรงกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ไม่ชอบ

1.4 ตัวเสริมแรงที่เป็นเบี้ยอรรถกร (token reinforce) โดยการนำเบี้ยอรรถกรไปแลกเปลี่ยนเป็นตัวเสริมแรงอื่น ๆ ได้ เช่น ดาว คูปอง โบนัส เงิน คะแนน

2. การเสริมแรงทางลบ (negative reinforcement) เป็นการทำให้ความถี่ของพฤติกรรมคงที่หรือเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการเสริมแรงทางลบของผู้สอนควรปฏิบัติ คือ ทำทันทีหรือเร็วที่สุด เมื่อพฤติกรรมที่ไม่ต้องการเกิดขึ้น ควรให้มีความรุนแรงพอเหมาะไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ควรให้ผู้ถูกลงโทษรู้ว่าพฤติกรรมใดที่ถูกลงโทษและเพราะเหตุใด ควรใช้เหตุผลไม่ใช่อารมณ์ ควรใช้การลงโทษควบคู่กับการเสริมแรงบวก ผู้ลงโทษต้องเป็นตัวแทนที่ดีในทุกๆด้าน และการลงโทษควรเป็นวิธีสุดท้าย ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรใช้การลงโทษ (Sampao Yiamram. ออนไลน์)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

สุนีย์ ชีรวิรุฬห์ (2542) ได้ศึกษานักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน สังคม แบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบทดสอบ ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมีสาเหตุมาจาก นักเรียนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ไม่ถูกต้อง ส่วนบรรยากาศในโรงเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนได้และเห็นว่ามีนักเรียนบงกชมากเกินไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมกับกลุ่มเพื่อนในและนอกโรงเรียนไม่สามารถปรับตัวได้และเรียกร้องความสนใจจากกลุ่มเพื่อน จึงมักเกิดปัญหากับเพื่อนอยู่เสมอและปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่ดี นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่า การศึกษารายกรณีทำให้นักเรียน

ยอมรับ เข้าใจและปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้นและมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อครอบครัว สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้ดีขึ้น สามารถเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสมและเล็งเห็นประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนและสังคม

สุพัตรา พันธูร (2546) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 394 คน พบว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลสูง มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวสูง เนื่องจากผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงมักมีอาการฉุนเฉียว โกรธง่าย ตึงเครียด ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ โดยจะแสดงอารมณ์รุนแรงเมื่อเกิดความคับข้องใจ ซึ่งความคับข้องใจจัดว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ส่วนผู้ที่มีความวิตกกังวลต่ำมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำ

ปิยศรี บวรธนสาร (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัยได้แก่ พฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัยได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองและลักษณะกายภาพทางการเรียน ปัจจัยที่ไม่มีสัมพันธภาพกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร มี 12 ปัจจัยได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลูกคนแรก ลูกคนกลาง ลูกคนเล็ก ลูกคนเดียว บุคลิกภาพ สุขภาพจิต ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองและลักษณะกายภาพทางการเรียน ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยสามารถรวมอธิบายความแปรปรวนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ได้คิดเป็นร้อยละ 28.2

พระบุญส่ง ปรารภ (2553) ได้ศึกษาการสร้างโปรแกรมการลดความก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีบุคลิกภาพต่างกันมีความสัมพันธ์ภาพในครอบครัวต่างกัน มีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างกันและได้รับอิทธิพลของสื่อต่างกัน มีความก้าวร้าวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการลดความก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม มีความก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุมาลี เปลี่ยนพันธ์ (2553) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของผู้สูงอายุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาที่มีอายุระหว่าง 11-15 กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 145 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนโรงเรียน

อัสสัมชัญศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูตามเพศของผู้อบรมเลี้ยงดู อายุของผู้สูงอายุที่อบรมเลี้ยงดูมีพฤติกรรมก้าวร้าวที่ไม่แตกต่างกัน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยสูงมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูงมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปสูงมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำ

คำรณ ครองยุติ (2554) ได้ศึกษามูลเหตุและแนวทางแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. มูลเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งวาจาและทางกายของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ องค์ประกอบด้านครอบครัว ด้านเลียนแบบเพื่อนและด้านการเลียนแบบสื่อ

2. แนวทางแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งวาจาและทางกายของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ ด้านครอบครัวบิดามารดาควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกควรเอาใจใส่ดูแลให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ด้านเพื่อนไม่ควรชักชวนไปในทางที่ไม่ดี ด้านสื่อควรเผยแพร่เนื้อหาสาระที่ส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมเชิงบวกและตัวนักเรียนควรเลือกคบเพื่อนที่ดีเชื่อฟังพ่อแม่และใช้เหตุผลในการตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรอบครอบ

สมคิด ลอมาลี (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมข่มขู่ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมข่มขู่โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เพศ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมข่มขู่ของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมข่มขู่ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มีผลการเรียนน้อยกว่า 2.00 มีร้อยละของพฤติกรรมข่มขู่อยู่ในระดับมากที่สุด สูงที่สุด ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมข่มขู่ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ดีจะมีพฤติกรรมข่มขู่ลดลง

วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย (2555) ได้ศึกษาผลการปรับพฤติกรรมเพื่อลดความก้าวร้าวของวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมโครงการในศูนย์ค้นหาสมรรถนะการคิดสำนักงานอาสาชาติ สภาการศึกษาไทย จำนวน 60 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ วัยรุ่น 8 คน ที่มีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ 75 ขึ้นไป ผลการศึกษาพบว่า

1. วัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงมีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับปานกลาง
2. วัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงที่มีบุคลิกภาพและสัมพันธภาพในครอบครัวแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงที่มี

สัมพันธ์ภาพกับเพื่อนและมีอิทธิพลของตัวแบบทางสังคมแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดความก้าวร้าวหลังการทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกริก ตระกูลงาม (2557) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่เล่นเกมคอมพิวเตอร์รุนแรง : การวิเคราะห์เส้นทางแบบกลุ่มพหุ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยต่าง ๆ เรียงลำดับดังนี้ พฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรง สัมพันธภาพในครอบครัว ความวิตกกังวล การควบคุมตนเอง สัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งหมดร่วมกันอธิบายพฤติกรรมก้าวร้าวได้ร้อยละ 31 และพบว่ารูปแบบโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่เล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรงไม่แตกต่างกัน

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บาร์โธโลวและคนอื่น ๆ (เกริก ตระกูลงาม. 2557: 75 ; อ้างอิงจาก Bartholow ; et al. 2005 : 1578) ทำการศึกษาอิทธิพลของการเล่นเกมที่มีความรุนแรงที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในวัยรุ่นอายุ 18 - 19 ปี พบว่าการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรงมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งกายและวาจาโดยมีอิทธิพลเท่ากับ .33 และ .19 ตามลำดับ

อีรอน วอลเตอร์ โตอีโกและเลฟโควิทส์ (ปิยศรี บวรธนสาร. 2550:15;อ้างอิงจาก Eron,Walders,Toigo and Lefkowits. 1963: 384-867) ทำการศึกษาเด็กเกรด 3 จากหลายระดับชั้นทางสังคม จำนวน 451 คน โดยวิธีการให้เพื่อนประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก สัมภาษณ์พ่อแม่เกี่ยวกับการลงโทษที่บ้านพบว่าการลงโทษสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูงไม่ว่าเด็กจะอยู่ในฐานะทางสังคมระดับใด ต่อมา อีรอน และคณะ (Eron.et al.1982) ทำการศึกษาระยะยาวถึงอิทธิพลของการเลียนแบบและการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมก้าวร้าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูนั้นพบว่าการที่พ่อแม่ลงโทษทางกาย ปล่อยปละละเลยและแสดงความไม่พอใจต่อความสำเร็จของเด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น

คินนี สมิทและดอนเซลล่า (Kinney , Smith and Donzella. 2001 : Abstract) ได้ศึกษาผลของของเพศ,ลักษณะความเป็นชายความเป็นหญิง,ความแตกต่างระหว่างตนและการตระหนักระหว่างตนและการตระหนักในตนเองที่มีต่อความโกรธและความก้าวร้าวทางวาจาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา จำนวน 445 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะความเป็นชายความต้องการที่แสดงความเป็นชายและการตระหนักในตนเองด้านสาธารณะสามารถอธิบายแนวโน้มในการแสดงความโกรธภายใน ลักษณะความเป็นชายและการตระหนักในตนเองด้าน

สาธารณะสามารถอธิบายแนวโน้มในการแสดงความโกรธภายนอก ลักษณะความเป็นหญิงและการตระหนักในตนเองด้านส่วนตัว สามารถอธิบายความก้าวร้าวทางวาจาได้

เพเลจินีและคณะ (Pellegrini and Long . 2002 : 259-280) ได้ศึกษานักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป เมื่อเปลี่ยนไปเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีแนวโน้มมีพฤติกรรมการข่มขู่เพิ่มขึ้นและกลายเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว นักเรียนที่เป็นเพศชายจะใช้วิธีการกลั่นแกล้งเพื่อสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นสังคมใหม่

เพ็ลเลกรินิ บาร์ตินิและบรูคส์ (Pellegrini, Bartini, and Brooks. 1999 : 216-224) ได้ศึกษาการข่มขู่ในโรงเรียน ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นสมาชิกของกลุ่มและการกระทำของวัยรุ่นตอนต้น ผลการศึกษาพบว่า การถูกกระทำและผู้ถูกกระทำอย่างก้าวร้าวในกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียนที่มีการข่มขู่ร้อยละ 14 มีนักเรียนที่เป็นผู้ถูกกระทำอย่างก้าวร้าวร้อยละ 5 และร้อยละ 18 เป็นผู้ถูกกระทำอย่างก้าวร้าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออารมณ์ของวัยรุ่น

ฮูย (Huey. 1984: 95-98) ได้ศึกษาพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมใช้ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวันรุ่นผิวดำ พบว่าการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมที่ดำเนินการโดยผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนวันรุ่นผิวดำที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างจากวัยรุ่นที่ไม่ได้รับการฝึก มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหลังได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าว การให้แรงเสริม การสื่อสารในครอบครัว ลักษณะความเป็นชายความเป็นหญิง ความวิตกกังวล พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จึงมีผู้ศึกษาแนวทางเพื่อใช้ในการปรับพฤติกรรมดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อจำนำปัจจัยเหล่านี้มาพัฒนาหรือเพื่อใช้ในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 108 โรงเรียน และจำนวนนักเรียนทั้งหมด 36,348 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ โรงเรียนวัดปทุมวนาราม โรงเรียนวัดหนองใหญ่ โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ โรงเรียนวัดทองเพลง และโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง(งามศิริวิทยาการ) รวมจำนวนทั้งสิ้น 432 คน ซึ่งได้มาจากขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของยามานะ คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ N คือ ขนาดของประชากร

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง (0.05)

ซึ่งเมื่อแทนค่าในสูตร จะได้ดังนี้

$$n = \frac{36,348}{1 + 36,348(.05)^2}$$

$$n = 396$$

แต่เนื่องจากกำหนดวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยมีการกำหนดโควตาในแต่ละชั้นเรียน จำแนกตามเพศ ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 432 คน ซึ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ เพื่อให้เกิดความครอบคลุม ความครบถ้วน และความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 จำแนกโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ออกตามกลุ่มเขต จำนวน 6 กลุ่ม แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่ายเขต จำนวน 1 เขตในแต่ละกลุ่ม แล้วดำเนินการสุ่มโรงเรียนที่อยู่ในเขตที่สุ่มได้ เขตละ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนตัวอย่าง ดังตาราง 1

ตาราง 1 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเขต	เขตที่ทำการสุ่มได้	โรงเรียนที่ทำการสุ่มได้
1.กลุ่มกรุงเทพมหานครกลาง ประกอบด้วยเขต เขตพระนคร เขตดุสิต เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตสัมพันธวงศ์ เขตดินแดง เขตห้วยขวางและเขตวังทองหลาง	เขตห้วยขวาง	โรงเรียนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ
2.กลุ่มกรุงเทพใต้ ประกอบด้วยเขต เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา เขตคลองเตย เขตวัฒนา เขตพระ โขนง เขตสวนหลวง เขตบางนา และ เขตประเวศ	เขตปทุมวัน	โรงเรียนวัดปทุมวนาราม
3.กลุ่มกรุงเทพเหนือ ประกอบด้วยเขต เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตลาดพร้าว เขตหลักสี่ เขตดอนเมือง เขตสายไหม และ เขตบางเขน	เขตสายไหม	โรงเรียนวัดหนองใหญ่

ตาราง 1 (ต่อ)

กลุ่มเขต	เขตที่ทำการสุ่มได้	โรงเรียนที่ทำการสุ่มได้
4.กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ประกอบด้วยเขต เขตบางกะปิ เขตสะพานสูง เขตบึงกุ่ม เขตคันนายาว เขต ลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขต หนองจอก และ เขตคลองสามวา	เขตมีนบุรี	โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์
5.กลุ่มกรุงธนเหนือ ประกอบด้วยเขต เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขต จอมทอง เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตบาง พลัด เขตตี่งชัน และ เขตทวีวัฒนา	เขตคลองสาน	โรงเรียนวัดทองเพลง
6.กลุ่มกรุงธนบุรีใต้ ประกอบด้วยเขต เขตภาษีเจริญ เขตบางแค เขตหนองแขม เขตบางขุน เทียน เขตบางบอน เขต ราษฎร์บูรณะ และเขตทุ่งครุ	เขตบางแค	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
รวม 6 กลุ่มเขต	6 เขต	6 โรงเรียน

ขั้นตอนย่อย 1.3 จากโรงเรียนที่สุ่มได้ จำแนกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกตามระดับชั้นออกเป็น 3 ระดับชั้นคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นกำหนดโควตาในแต่ละชั้น ของแต่ละโรงเรียน จำนวนชั้นละ 24 คน โดยจำแนกเป็นเพศชาย 12 คน และเพศหญิง 12 คน รวมจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 432 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร						รวม	จำนวนตัวอย่าง						รวม
	ม.1		ม.2		ม.3			ม.1		ม.2		ม.3		
	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ		ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	
โรงเรียน ประชากรราษฎร์ บำรุง	79	41	39	43	56	40	298	12	12	12	12	12	12	72
โรงเรียนวัดปทุม วนาราม	31	29	23	29	42	26	183	12	12	12	12	12	12	72
โรงเรียนวัด หนองใหญ่	100	61	78	74	78	57	448	12	12	12	12	12	12	72
โรงเรียนวัดทอง สัมฤทธิ์	57	39	48	35	30	25	234	12	12	12	12	12	12	72
โรงเรียนวัดทอง เพลิง	41	22	28	18	21	23	153	12	12	12	12	12	12	72
โรงเรียนวัด ราษฎร์บำรุง	78	50	40	47	39	42	296	12	12	12	12	12	12	72
รวม	386	242	258	246	266	213	1512	72	72	72	72	72	72	432

ขั้นตอนย่อยที่ 1.4 เลือกตามสะดวก (Convenience Sampling) ผู้วิจัยดำเนินการให้ครูเป็นคนแจกแบบสอบถามตามสะดวกให้แก่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละกลุ่มเพศ แต่ละชั้นเรียน ในแต่ละโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ

1. แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา และ พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย

2. แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ประกอบด้วย 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย รายได้ของบิดามารดา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย สัมพันธภาพในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน ตัวแบบทางสังคม การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

2.2.1 แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว โดยผู้วิจัยนำแบบวัดของ สุพัตรา พันธวร (2546) มาใช้จำนวน 30 ข้อ ดังตัวอย่าง

แบบสอบถาม	ข้อความ	กระทำ เป็นประจำ	ส่วนใหญ่ กระทำ	กระทำ นาน ๆ ครั้ง	ไม่ กระทำ เลย
พฤติกรรม ก้าวร้าว	0) หากใครทำให้ข้าพเจ้า โกรธข้าพเจ้าจะทำร้าย ผู้นั้น 00) เวลาโกรธ ข้าพเจ้าจะ ทำลายสิ่งที่อยู่ใกล้มือ				

เกณฑ์การให้คะแนน

- สำหรับข้อความที่มีความหมายในทางลบจะให้คะแนนดังนี้
 กระทำเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน เมื่อข้อความนั้นมีการกระทำอยู่ทุกครั้ง
 ส่วนใหญ่กระทำ ให้ 2 คะแนน เมื่อข้อความนั้นมีการกระทำอยู่บ่อย ๆ
 นาน ๆ ครั้ง ให้ 1 คะแนน เมื่อข้อความนั้นมีการกระทำนาน ๆ ครั้ง
 ไม่กระทำเลย ให้ 0 คะแนน เมื่อข้อความนั้นไม่เคยกระทำเลย
- สำหรับข้อความที่มีความหมายในทางบวกจะให้คะแนนดังนี้
 กระทำเป็นประจำ ให้ 0 คะแนน เมื่อข้อความนั้นมีการกระทำอยู่ทุกครั้ง
 ส่วนใหญ่กระทำ ให้ 1 คะแนน เมื่อข้อความนั้นมีการกระทำอยู่บ่อย ๆ
 นาน ๆ ครั้ง ให้ 2 คะแนน เมื่อข้อความนั้นมีการกระทำนาน ๆ ครั้ง
 ไม่กระทำเลย ให้ 3 คะแนน เมื่อข้อความนั้นไม่เคยกระทำเลย

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.00 หมายถึง มีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ย 0.51 - 1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 0.50 แสดงว่า มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยที่สุด

2.2.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวโดยผู้วิจัยนำแบบวัดของ วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย (2555) มาใช้ทั้งสิ้น 30 ข้อ ดังตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	สมาชิกในครอบครัวยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้าเสมอ					
00	ข้าพเจ้าไม่ค่อยได้ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวบ่อยนัก					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	จริงน้อย ที่สุด	จริงน้อย	จริงปานกลาง	จริงมาก	จริงมากที่สุด
ข้อความทางบวก	1	2	3	4	5
ข้อความทางลบ	5	4	3	2	1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

2.2.3 แบบสอบถามลักษณะกายภาพทางการเรียนซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นเอง มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	โรงเรียนสะอาด					
00	ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	จริงน้อยที่สุด	จริงน้อย	จริงปานกลาง	จริงมาก	จริงมากที่สุด
ข้อความทางบวก	1	2	3	4	5
ข้อความทางลบ	5	4	3	2	1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ใช้เกณฑ์การประเมินความหมายในการวิจัยแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง มีลักษณะกายภาพทางการเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง มีลักษณะกายภาพทางการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง มีลักษณะกายภาพทางการเรียนควรปรับปรุง

2.2.4 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนโดยผู้วิจัยนำแบบวัดของ ปิยศรี บวรธนสาร (2550) มาใช้จำนวน 20 ข้อ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อเพื่อนเกิดปัญหาข้าพเจ้าจะอยู่เคียงข้างและให้กำลังใจเสมอ					
00	ข้าพเจ้าชอบอยู่กับคนเดียวตามลำพังไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับเพื่อนในห้อง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	จริงน้อยที่สุด	จริงน้อย	จริงปานกลาง	จริงมาก	จริงมากที่สุด
ข้อความทางบวก	1	2	3	4	5
ข้อความทางลบ	5	4	3	2	1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ใช้เกณฑ์การประเมินความหมายในการวิจัยแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับต่ำ

2.2.5 แบบสอบถามตัวแบบทางสังคมโดยผู้วิจัยนำแบบวัดของ วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย (2555) มาใช้มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้ามักแสดงพฤติกรรมตามแบบอย่างบุคคลที่ข้าพเจ้าเคารพนับถือ					
00	เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีคำพูดล้อเลียนข้าพเจ้าใช้คำพูดตามตัวละครในการ์ตูนนั้น					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	จริงน้อยที่สุด	จริงน้อย	จริงปานกลาง	จริงมาก	จริงมากที่สุด
ข้อความทางบวก	1	2	3	4	5
ข้อความทางลบ	5	4	3	2	1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ใช้เกณฑ์การประเมินความหมายในการวิจัยแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมเกิดจากอิทธิพลของตัวแบบทางสังคมอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง พฤติกรรมเกิดจากอิทธิพลของตัวแบบทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง พฤติกรรมเกิดจากอิทธิพลของตัวแบบทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ

2.2.6 แบบสอบถามการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ สร้างขึ้นเองมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
0	ผู้ปกครองมักเข้มงวดให้นักเรียนทำการบ้านหรืออ่านหนังสือจนทำให้นักเรียนไม่พอใจ					
00	ผู้ปกครองแสดงความยินดีและชื่นชมเมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนดี					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
ข้อความทางบวก	1	2	3	4	5
ข้อความทางลบ	5	4	3	2	1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับต่ำ

2.2.7 แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นเองมีจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อนักเรียนทำผิดมักจะถูกลงโทษหรือถูกดุอย่างรุนแรงจากผู้ปกครอง					

00 หากผลการเรียนของนักเรียนไม่ดี
ผู้ปกครองจะพูดให้กำลังใจและให้อภัย

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความ	จริงน้อยที่สุด	จริงน้อย	จริงปานกลาง	จริงมาก	จริงมากที่สุด
ข้อความทางบวก	1	2	3	4	5
ข้อความทางลบ	5	4	3	2	1

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับควรปรับปรุง

3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้
2. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้าน เพศ ความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพกับเพื่อน สัมพันธภาพในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน การได้รับการกระตุ้นเตือน ชมเชย การลงโทษ ตัวแบบทางสังคม การอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมก้าวร้าว ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างข้อคำถามของแบบสอบถามให้ได้เนื้อหาครอบคลุมตามความมุ่งหมายที่ต้องการศึกษา
4. สร้างแบบสอบถามตามที่กำหนด แล้วดำเนินการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. ดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย โดย
 - 5.1 ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน แบบสอบถามแบบสอบถามการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู โดยนำแบบวัดดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการและโครงสร้างที่กำหนด และนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(IOC : Index of Item - Objectives Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การผ่าน คือ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าเครื่องมือแต่ละฉบับมี คุณภาพดังนี้

- แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้

- แบบสอบถามแบบสอบถามการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้

- แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้

5.2 ดำเนินการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือจำนวน 8 ฉบับ โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 คน ซึ่งหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ใช้การพิจารณาจากค่า r ในการทดสอบสหสัมพันธ์แบบ Corrected Item Total Correlation กำหนดเกณฑ์การผ่าน คือตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้การพิจารณาค่า r จากการทดสอบ Cronbach Alpha Coefficient กำหนดเกณฑ์ผ่าน คือตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปซึ่งพบว่าเครื่องมือแต่ละฉบับมีคุณภาพดังนี้

ตาราง 3 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลำดับ	เครื่องมือ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1	แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว	0.22 – 0.72	0.86
2	แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว	0.21 – 0.72	0.85
3	แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ทางการเรียน	0.23 – 0.61	0.75
4	แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน	0.21 – 0.79	0.84
5	แบบสอบถามด้านตัวแบบทางสังคม	0.29 – 0.65	0.86
6	แบบสอบถามการได้รับการกระตุ้นเตือน จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง	0.21 – 0.69	0.72
7	แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู	0.20 – 0.70	0.71

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรเพื่อทำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือที่ได้จากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อและขอความร่วมมือกับโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เตรียมแบบวัดให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และวางแผนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทั้งผู้วิจัยและทางโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำแบบวัดไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์วิธีการทำ ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการตอบวัด
5. นำแบบวัดที่มีความเรียบร้อยสมบูรณ์ดีจำนวน 432 ชุด มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item - Objectives Congruence) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
 - 1.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Corrected Item Total Correlation เพื่อพิจารณาตรวจสอบอำนาจจำแนก (Discrimination)
 - 1.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาช (Cronbach Alpha Coefficient) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)
2. สถิติบรรยาย ประกอบด้วย จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติอ้างอิง เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson product moment correlation), การทดสอบไคสแควร์ (chi-square test), การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	แทน	ค่าต่ำสุด
Max	แทน	ค่าสูงสุด
χ^2	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาแจกแจงไค - สแควร์
R^2	แทน	ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Z}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	เพศ
X_{1_1}	แทน	เพศชาย
X_{1_2}	แทน	เพศหญิง
X_2	แทน	ระดับชั้น
X_{2_1}	แทน	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
X_{2_2}	แทน	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
X_{2_3}	แทน	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
X_3	แทน	รายได้ของครอบครัว
X_4	แทน	ลักษณะชุมชนที่อาศัย
X_{4_1}	แทน	บ้านจัดสรร
X_{4_2}	แทน	ห้องเช่า/แฟลต/อาคารชุด
X_{4_3}	แทน	ชุมชนแออัด
X_{4_4}	แทน	บ้านพักราชการ/รัฐวิสาหกิจและอื่นๆ

X ₅	แทน	สัมพันธภาพในครอบครัว
X ₆	แทน	สัมพันธภาพกับเพื่อน
X ₇	แทน	ลักษณะทางกายภาพของการเรียน
X ₈	แทน	การได้รับการกระตุ้นเตือน ชมเชย การลงโทษ
X ₉	แทน	ตัวแบบทางสังคม
X ₁₀	แทน	การอบรมเลี้ยงดู
Y	แทน	พฤติกรรมก้าวร้าว
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 432 คน โดยเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปร สัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ลักษณะทางกายภาพของการเรียน การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตัวแบบทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 432 คน พบว่าสามารถแจกแจงข้อมูลส่วนตัวได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น รายได้ของครอบครัว ลักษณะของชุมชนที่อยู่อาศัย (n=432)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	216	50.00
หญิง	216	50.00
รวม	432	100.00
ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	144	33.33
มัธยมศึกษาปีที่ 2	144	33.33
มัธยมศึกษาปีที่ 3	144	33.33
รวม	432	100.00
รายได้ของครอบครัว Min = 1,000.00 Max = 62,000.00 $\bar{x}$ = 11,586.80 S.D. = 7826.64		
ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะชุมชนที่อาศัย		
บ้านจัดสรร	52	12.00
ห้องเช่า/แฟลต/อาคารชุด	258	59.70
ชุมชนแออัด	96	22.20
บ้านพักข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจและอื่นๆ	26	6.00
รวม	432	100.00

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิงในจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 รายได้ของครอบครัวพบว่ามีรายได้โดยเฉลี่ย 11,586.80 บาท ในขณะที่ลักษณะชุมชนที่นักเรียนอาศัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นห้องเช่า/แฟลต/อาคารชุด คิดเป็นร้อยละ 59.70 รองลงมาคือชุมชนแออัด คิดเป็นร้อยละ 22.20

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรที่ศึกษา ในส่วนนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์สัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ลักษณะทางกายภาพของการเรียน การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตัวแบบทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่ง สามารถแสดงข้อมูลได้ดังตาราง 5 - 12

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (n=432)

สัมพันธภาพในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (3.67 – 5.00)	173	40.00
ระดับปานกลาง (2.34 – 3.66)	256	59.30
ระดับต่ำ (1.00 – 2.33)	3	0.70
รวม	432	100.00
$\bar{x} = 3.48$ S.D. = .44		

จากตาราง 5 พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 59.30 รองลงมามีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 40.00 และสุดท้ายมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 0.70

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (n = 432)

สัมพันธภาพกับเพื่อน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (3.67 – 5.00)	110	25.50
ระดับปานกลาง (2.34 – 3.66)	318	73.60
ระดับต่ำ (1.00 – 2.33)	4	0.90
รวม	432	100.00
$\bar{x} = 3.32$ S.D. = .48		

จากตาราง 6 พบว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 73.60 รองลงมา มีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 25.50 และสุดท้ายมีสัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 0.90

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของลักษณะกายภาพของการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (n = 432)

ลักษณะกายภาพของการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดี (3.67 – 5.00)	84	19.40
ระดับปานกลาง (2.34 – 3.66)	338	78.20
ระดับควรปรับปรุง (1.00 – 2.33)	10	2.30
รวม	432	100.00
$\bar{x} = 3.24$	S.D. = .55	

จากตาราง 7 พบว่าลักษณะกายภาพของการเรียนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่ลักษณะกายภาพของการเรียนอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 78.20 รองลงมา มีลักษณะกายภาพของการเรียนอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 19.40 และสุดท้ายมีลักษณะกายภาพของการเรียนอยู่ในระดับควรปรับปรุงคิดเป็นร้อยละ 2.30

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(n = 432)

การกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (3.67 – 5.00)	43	10.00
ระดับปานกลาง (2.34 – 3.66)	389	90.00
รวม	432	100.00
$\bar{x} = 3.20$	S.D. = .38	

จากตาราง 8 พบว่าการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมา การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องของการเรียนอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 10.00

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของตัวแบบทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (n = 432)

ตัวแบบทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (3.67 – 5.00)	109	25.20
ระดับปานกลาง (2.34 – 3.66)	317	73.40
ระดับต่ำ (1.00 – 2.33)	6	1.40
รวม	432	100.00
$\bar{x} = 3.31$	S.D. = .62	

จากตาราง 9 พบว่าตัวแบบทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่ตัวแบบทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 73.40 รองลงมาตัวแบบทางสังคมอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 25.20 และสุดท้ายตัวแบบทางสังคมอยู่ในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 1.40

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (n = 432)

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดี (3.67 – 5.00)	63	14.60
ระดับปานกลาง (2.34 – 3.66)	342	79.20
ระดับควรปรับปรุง (1.00 – 2.33)	27	6.30
รวม	432	100.00
$\bar{x} = 3.06$	S.D. = .53	

จากตาราง 10 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 79.20 รองลงมาการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 14.60 และสุดท้ายการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวอยู่ในระดับควรปรับปรุงคิดเป็นร้อยละ 6.30

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (n = 432)

พฤติกรรมก้าวร้าว	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมากที่สุด (มากกว่า 2.51)	286	66.20
ระดับมาก (1.51 – 2.50)	138	31.90
ระดับน้อย (0.51 – 1.50)	8	1.90
รวม	432	100.00
$\bar{x} = 2.75$	S.D. = .59	

จากตาราง 11 พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.20 รองลงมาพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 31.90 และสุดท้ายพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.90

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อน ลักษณะทางกายภาพของการเรียน การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตัวแบบทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (n = 432)

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1) สัมพันธภาพในครอบครัว	3.48	.44	ปานกลาง
2) สัมพันธภาพกับเพื่อน	3.32	.48	ปานกลาง
3) ลักษณะทางกายภาพของการเรียน	3.24	.55	ปานกลาง
4) การกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.20	.38	ปานกลาง
5) ตัวแบบทางสังคม	3.31	.62	ปานกลาง
6) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	3.06	.53	ปานกลาง
7) พฤติกรรมก้าวร้าว	2.75	.59	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง สัมพันธภาพกับเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแบบทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถแสดงรายละเอียดของข้อมูลได้ดังตาราง

13 - 15

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับปัจจัยด้านเพศ ระดับชั้น ลักษณะชุมชนที่อาศัย ที่เกี่ยวข้องมี
ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรจัดกลุ่ม

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก้าวร้าวกับ	χ^2	Sig
1. เพศ (X_1)	3.240	.386
2. ระดับชั้น (X_2)	33.056**	.001
3. ลักษณะชุมชนที่อาศัย (X_4)	6.273	.902

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับปัจจัยที่เป็นตัวแปรต่อเนื่อง

ปัจจัยที่เป็นตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (r)
รายได้ของบิดามารดา (X_3)	.000
สัมพันธภาพในครอบครัว (X_5)	.122*
สัมพันธภาพกับเพื่อน (X_6)	.555
ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_7)	-.069
การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (X_8)	-.157**
ตัวแบบทางสังคม (X_9)	-.278**
การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (X_{10})	-.237**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 และ 14 เมื่อพิจารณาตามสมมติฐานการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพศ (X_1) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่าเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ระดับชั้น (X_2) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ระบุว่าระดับชั้น

เกี่ยวข้อง สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร นั้น สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	b	SE	β	t	sig
ค่าคงที่	2.352	.304	-	7.73	<.001
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_{2_2})	.172	.061	.144	2.815	.005
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_{2_3})	-.162	.060	-.135	2.692	.007
สัมพันธภาพในครอบครัว (X_5)	.182	.056	.143	3.252	.001
การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (X_8)	-.157	.067	-.106	2.350	.019
ตัวแบบทางสังคม (X_9)	-.170	.042	-.188	4.104	<.001
การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (X_{10})	-.199	.047	-.187	4.232	<.001

$$R^2 = .447$$

จากตาราง 15 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัยได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_{2_2}) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_{2_3}) สัมพันธภาพในครอบครัว (X_5) การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (X_8) ตัวแบบทางสังคม (X_9) และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (X_{10}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 44.7

สมการพยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในรูปแบบคะแนนดิบได้แก่

$$\hat{Y} = 2.352 + .172X_{2_2} - .162X_{2_3} + .182X_5 - .157X_8 - .170X_9 - .199X_{10}$$

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่าการที่นักเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_{2_2}) พฤติกรรมก้าวร้าวจะเพิ่มขึ้น .172 หน่วย ในขณะที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_{2_3}) พฤติกรรมก้าวร้าวจะลดลง .162 หน่วย และเมื่อสัมพันธภาพในครอบครัว (X_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มขึ้น .182 แต่ถ้าลดลง 1 หน่วย จะทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลง .182 ในขณะที่การได้รับการกระตุ้นเตือน (X_8) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลง .157 หน่วย ถ้าตัวแบบทางสังคม (X_9) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลง .170 และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว (X_{10}) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลง .199 หน่วย

สมการพยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐานได้แก่

$$\hat{Z}_y = .144Z_{x2_1} - .135Z_{x2_3} + .143Z_{x5} - .106Z_{x8} - .188Z_{x9} - .187Z_{x10}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการวิจัย

ความมุ่งหมายงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ระดับชั้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
5. ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
6. ตัวแบบทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

7. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

8. สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

9. สัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

10. การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

11. ปัจจัยด้าน เพศ ระดับชั้น รายได้ของครอบครัว ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ตัวแบบทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อน และการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ โรงเรียนวัดปทุมวนาราม โรงเรียนวัดหนองใหญ่ โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ โรงเรียนวัดทองเพลง และโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (งามศิริวิทยาคาร)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 432 คน ซึ่งได้มาโดยการคำนวณสูตรของยามานะและการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมต้น ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา และพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย

2. แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ประกอบด้วย 2 ส่วนย่อยคือ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย รายได้ของบิดามารดา

2.2 แบบสอบถามปัจจัยด้าน สัมพันธภาพในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพ การเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน ตัวแบบทางสังคม การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการเก็บข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นัดหมายโรงเรียนเพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวไปเก็บข้อมูลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลทั้งดำเนินการเองและทางโรงเรียนดำเนินการให้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบมาคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson product moment correlation), การทดสอบไคสแควร์ (chi-square test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.20
2. จากผลศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าเมื่อพิจารณารายตัวแปร สามารถสรุปได้ดังนี้
 - 2.1 เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 ระดับชั้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 2.3 รายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.4 ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.5 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.6 ตัวแบบทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8 สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.9 สัมพันธภาพกับเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.10 การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. สมการพยากรณ์ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานเป็นดังนี้

$$\hat{Y} = 2.352 + .172X_{2_2} - .162X_{2_3} + .182X_5 - .157X_8 - .170X_9 - .199X_{10}$$

$$\hat{Z}_Y = .144Z_{x2_1} - .135Z_{x2_3} + .143Z_{x5} - .106Z_{x8} - .188Z_{x9} - .187Z_{x10}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.20 รองลงมาคือระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 31.90 ซึ่งพฤติกรรมที่มีปัญหาคือ นักเรียนมีพฤติกรรมพูดจาหยาบคาย ไม่สุภาพ อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า พฤติกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และพฤติกรรม เมื่อใดก็ตามที่มีสิ่งเร้ามากระตุ้น ไม่พอใจก็จะแสดงออกอย่างชัดเจน ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นจะมีลักษณะของความก้าวร้าวดังเช่นแบนดูราได้อธิบายความก้าวร้าวในทฤษฎีความก้าวร้าวว่าการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดมาจากการเรียนรู้ 2 ลักษณะ คือ การสังเกตเป็นการเรียนรู้จากตัวอย่างโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นหรือเรียกว่าการสังเกตตัวแบบ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย (2555:122) ที่ว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 2 (มีอายุอยู่ระหว่าง 11-15 ปี) เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ หากไม่พอใจก็จะแสดงออกอย่างไม่ยั้งคิดตามใจตนเอง ความก้าวร้าวเกิดจากความคับข้องใจ แต่จะแสดงออกมากหรือน้อยหรือไม่แสดงออกมาเลยนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ จึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก

2. จากผลศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าเมื่อพิจารณารายตัวแปร สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 เพศ จากการศึกษาพบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อภิปรายได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว เนื่องจากปัจจุบันการศึกษาไทยได้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการและความแตกต่างทางเพศ จึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในความแตกต่างทางเพศมากขึ้น นักเรียนมีความคิดและการแสดงที่ดีต่อบุคคลอื่น จึงทำให้ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ลอมาลี (2554 : 49) ที่ว่า พัฒนาการวัยรุ่นหญิงและชายมีความแตกต่างกันแต่ทว่าสติปัญญาจะไม่แตกต่างกัน และวัยรุ่นนี้ต้องการการยอมรับจากผู้อื่น ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนอย่างมากรวมถึงวัยรุ่นนี้สามารถที่จะเรียนรู้วิธีการควบคุมความคิด การคิดให้เป็นระบบเพื่อสามารถใช้ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2.2 ระดับชั้น จากการศึกษาพบว่าระดับชั้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่าวัยรุ่นตอนกลางเป็นช่วงที่วัยรุ่นจะยอมรับสภาพร่างกายที่เปลี่ยนแปลงเป็นหนุ่มสาวได้แล้ว อยู่ในช่วงอายุ 14 - 16 ปี มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรม มีความคิดลึกซึ้ง จึงหันมาใฝ่หาอุดมการณ์ และหาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อเป็นตัวของตัวเองและพยายามเอาชนะความรู้สึกแบบเด็กๆ เป็นระยะที่มีความกระตือรือร้นต่อคำสั่งของพ่อแม่ และเริ่มสนใจเพศตรงข้ามมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย (2555 : 112) ที่ว่านักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และพฤติกรรม เมื่อใดก็ตามที่มีสิ่งเร้ามากระตุ้นหรือเกิดความคับข้องใจ ไม่พอใจก็จะแสดงออกมาอย่างไม่ยั้งคิด ตามใจตนเอง ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นมีลักษณะของความก้าวร้าว

2.3 รายได้ของครอบครัว จากการศึกษาพบว่ารายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อภิปรายได้ว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังไม่ได้มีการรับผิดชอบรายได้ของครอบครัวจึงไม่มีความกังวลในเรื่องดังกล่าว นักเรียนเพียงแต่รับเงินจากผู้ปกครองมาเท่านั้น

2.4 ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย จากการศึกษาพบว่าลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อภิปรายได้ว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนอาจมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนน้อยเนื่องจากนักเรียนเดินทางไปโรงเรียนโดยเข้าไปเย็นกลับลักษณะชุมชนที่อาศัยจึงไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว แต่พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากตัวเด็กเอง

2.5 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน จากการศึกษาพบว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อภิปรายได้ว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่ได้อยู่ในความสนใจของนักเรียนวัยนี้ ซึ่งนักเรียนวัยนี้มักสนใจเรื่องการเล่นกีฬาหรือกิจกรรมอื่นมากกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ปิยะศรีบรรณสาร (2550 : 74) ที่ว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อย ทั้งนี้เพราะถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศที่น่าเรียน มีการถ่ายเทอากาศในห้องเรียน ปราสกลิ่น เสียงรบกวน

สื่ออุปกรณ์มีความทันสมัย นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายมีความกระตือรือร้นและทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อย

2.6 ตัวแบบทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า การเลียนแบบทางสังคมมีอิทธิพลต่อนักเรียนวัยนี้ ข่าวสารจากสื่อมวลชนบางลักษณะไม่เหมาะกับนักเรียนกลุ่มนี้ เนื่องจากสื่อนิยมเสนอความรุนแรงถึงขั้นตอนวิธีการต่อสู้ การใช้อาวุธต่าง ๆ ทำให้นักเรียนได้รับและซึมซับองค์ประกอบ เห็นความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ เมื่อเกิดปัญหาก็จะแก้ไขปัญหาโดยใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญส่ง ประรภ (2553 : 98) ที่ว่านักเรียนที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อมากมีความก้าวร้าวสูงกว่านักเรียนที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อปานกลางและน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริเวณโรงเรียนมีร้านอินเทอร์เน็ตและร้านเช่าการ์ตูน ทำให้นักเรียนเห็นภาพต่าง ๆ ที่เผยแพร่จากสื่อที่แสดงออกในทางลบทำให้นักเรียนมีการเลียนแบบสื่อโดยไม่ใช้ความคิดวิเคราะห์และไตร่ตรองให้ดีก่อนจะนำไปใช้จึงทำให้ความก้าวร้าวของนักเรียนแตกต่างกัน

2.7 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับการเอาใจใส่หรือให้คำแนะนำเท่าที่ควร ปล่อยให้ทำตามอำเภอใจ ไม่สนใจในความเป็นอยู่หรือคุณค่าลงโทษรุนแรงเกินกว่าเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี เปลี่ยนพันธ์ (2553 : 49) ที่ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยเป็นวิธีการปฏิบัติที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาเองถูกเกลียดชัง ให้ความรักแบบลำเอียง มักใช้วิธีการวิจารณ์ตำหนิลงโทษที่รุนแรงและปราศจากเหตุผล ปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่จึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว

2.8 สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีกันระหว่างพ่อแม่ลูกนั้น เป็นรากฐานสำคัญในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการปรับตัวให้เข้ากับสังคมโดยไม่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่นจะเริ่มเปลี่ยนแปลงไปเพราะเมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาทั้งร่างกาย และจิตใจ เริ่มก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ เริ่มค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง ทำตัวเป็นอิสระจากพ่อแม่สภาพเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพในครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะศรี บวรธนสาร (2550 : 73) ที่ว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับผู้ปกครองไม่ดี มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากทั้งเพราะ ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่นักเรียน ไม่ให้กำลังใจนักเรียน ไม่รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เด็กจะสร้างนิสัยก้าวร้าวต่อต้านทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวมาก

2.9 สัมพันธภาพกับเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อภิปรายได้ว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่นักเรียนมีเพื่อนทำให้รู้จักการปรับตัว การเข้าสังคม การรู้จักให้ความช่วยเหลือเพื่อน มีความห่วงใยซึ่งกันและกัน เรียนรู้ที่จะแบ่งปันสิ่งดี ๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ปิยะศรี บวรธนสาร (2550:79) ที่ว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับ

เพื่อนดีบางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งนี้เพราะการที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนที่นั้น อาจจะนำเอาพฤติกรรมที่ไม่ดีบางอย่างของเพื่อนติดมาใช้ จึงเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีของเพื่อน จึงทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

2.10 การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อภิปรายได้ว่า เนื่องนักเรียนวัยนี้มีความคิดเป็นของตนเอง สูงจึงไม่ค่อยรับฟังคำว่าการกล่าวตักเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความคิดว่าความคิดของตนเองนั้น ถูกต้องที่สุด

2.11 จากสมการพยากรณ์อภิปรายได้ว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมก้าวร้าวค่อนข้างมากอยู่แล้ว อาจเกิดจากตัวแปรต่าง ๆ ที่ไม่ได้เข้าสมการ แสดงว่านักเรียนมีความเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งอาจเกิดจากการเสพสื่อต่าง ๆ การเล่นเกมออนไลน์ การเลียนแบบ เป็นต้น ซึ่งอาจมีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน จะพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการเจริญเติบโตมากขึ้น มีวุฒิภาวะมากขึ้น มีการตระหนักรู้คิดมากขึ้น พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงลดลง ในขณะที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นวัยที่เกิดปัญหามากที่สุด เป็นวัยที่ต้องกำกับพฤติกรรม หากจะสร้างเสริมพฤติกรรมควรสร้างเสริมตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนำนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 3 มาเป็นตัวแบบ เนื่องจากเคยผ่านการมีพฤติกรรมก้าวร้าวมาแล้ว ในส่วนของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและตัวแบบทางสังคมนั้น ปัจจุบันการเลี้ยงดูของครอบครัวไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีจริยธรรมเท่าที่ควร ความรักความผูกพันของพ่อแม่ผู้ปกครอง ไม่ได้มีส่วนในการสร้างหรือลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน แต่มีลักษณะของการส่งเสริมพฤติกรรมก้าวร้าวในครอบครัว ส่งเสริมให้ลูกมีพฤติกรรมก้าวร้าวที่รุนแรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครูสอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาหรือหาวิธีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวโดยนำปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งได้แก่ ระดับชั้น สัมพันธภาพในครอบครัว การได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตัวแบบทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว วางแผนพัฒนาหรือหาวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมก้าวร่วมน้อยลง ดังนี้

1. ผู้ปกครองควรตระหนักถึง การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและสัมพันธภาพในครอบครัว เพราะครอบครัวเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่จะหล่อหลอมลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่ดีให้กับนักเรียน เมื่อนักเรียนได้รับการเลี้ยงดูอย่างอบอุ่น มีเหตุผล จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมไม่

ก่อให้เกิดปัญหา หากนักเรียนมีครอบครัวที่แตกแยก ขาดความรักความอบอุ่น ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม เข้มงวดเกินไป ปล่อยปละละเลยเกินไป ไม่เอาใจใส่ดูแล นักเรียนจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนั้น บิดามารดา ผู้ปกครอง จึงต้องคำนึงถึงความรู้สึกของนักเรียนให้ความรัก ความเข้าใจ การช่วยเหลือสนับสนุน เป็นกำลังใจให้นักเรียน ตลอดจนผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว โดยที่โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม อาจจะจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ขึ้น เช่น จัดกีฬาสักระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง

2. หากต้องการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่เกี่ยวข้องควรแก้ไขที่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะเป็นปัญหามากที่สุดและเป็นวัยที่ต้องเฝ้าระวังมากที่สุด และหากจะเสริมสร้างควรเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนำนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาเป็นตัวต้นแบบ เนื่องจากนักเรียนเคยผ่านการมีพฤติกรรมก้าวร้าวมาแล้ว และอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่เกี่ยวข้องควรดูแลและติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะที่จะทำการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวโดยการศึกษากรณีศึกษาเป็นรายบุคคล วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ประกอบการวิจัยด้วย เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมได้ละเอียดและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว โดยเฉพาะปัจจัยที่สามารถนำไปแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ปัจจัยภายนอกตนหรือด้านสังคม ตลอดจนปัจจัยด้านจิตลักษณะที่สำคัญในทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย ได้แก่ การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และประสบการณ์ทางสังคม

2.3 ควรมีการศึกษาโดยการทดลองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยการจัดหลักสูตรการอบรมเพื่อลดจำนวนคนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การตรวจสภาพจิตแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลสุขภาพจิตสืบค้นเมื่อ 11

พฤศจิกายน 2558 , จาก <https://sites.google.com/site/wingsswagger/5-xangxing>

เกริก ตระกลูงาม. (2557). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่เล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรง : การ

วิเคราะห์เส้นทางแบบกลุ่มพหุ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพ

มนุษย์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

คำรณ ครองยุติ. (2554). การศึกษามูลเหตุและแนวทางแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของ

นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ

เขต 1 การศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ถ่ายเอกสาร.

งามตา วนินทานนท์. (2553). ชุดงานวิจัยเพื่อสร้างดัชนีคุณภาพชีวิตครอบครัวไทยและการ

ประยุกต์ใช้ผลวิจัย,วารสารพฤติกรรมศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม 2553.

(หน้า 18 - 40)

ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2558 , จาก

www.rcpsycht.org

ชัชณะ รุ่งปัจฉิม.(2547).วิวัฒนาการและลักษณะของครอบครัว ในประมวลสาระชุดวิชา

จิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา. หน่วยที่ 2. นนทบุรี มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราชสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์.

ปิยศรี บรรณสาร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่

2 โรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทต้น

อ้อแกรมมี.

พรทิพย์ วชิรดิolk. (2559). รับมือกับลูกก้าวร้าวอย่างสร้างสรรค์. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน

2559 , จาก www.thaihealth.or.th

พระบุญส่ง ปรารภ. (2553). การศึกษาและการสร้างโปรแกรมการลดความก้าวร้าวของ

นักเรียนช่วงชั้นที่3โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะ

แนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พัชรา พุ่มพชาติ. (2533). อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ปฐมวัย.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พัชรินทร์ แก้วพาดิ.(2544). ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (โรงเรียนขยายโอกาส) : ศึกษาเฉพาะราย
กรณี โรงเรียนบ้านนาเกาะหาด อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว. (2555). รับมือกับลูกก้าวร้าวอย่างสร้างสรรค์/สถาบันสุขภาพจิต
เด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2558, จาก

<http://www.familynetwork.or.th>

รัชดาภรณ์ ไกรกริ่ง. (2549). ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลด
พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล
บ้านศรีมหาธาตุ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยภูมิ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วันิดดา ปิยะศิลป์. (2540). ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ปิยะนงค์ เอ็น
เทอร์ไพรซ์.

วรรณ ขาวนิ่ม. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อเพื่อนที่มีรพฤติกรรม
ก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๔ (วัดโพธิ์वास) จังหวัดสุราษฎร์ธานี.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วลัยภรณ์ แพร์กจิธรรมชัย. (2555). ผลของการปรับพฤติกรรมเพื่อลดความก้าวร้าวของ

วัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). รายงานการวิจัย

สัมพันธ์ภาพในครอบครัวไทย. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2558, จาก

<http://www.owf.go.th/modules/website/upload/article/300324511f8ebd25f299e94f7396f495.pdf>

สถาบันราชานุกูล.(2558). สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2558, จาก

<http://www.rajanukul.go.th/new/>

สมพร สุทัศนีย์. (2529). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าวในเขต

กรุงเทพมหานคร. อัดสำเนา.

- สมพงษ์ ธนัญญา. (2540). *ประมวลประเด็นแนวคิดการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว*. : มุมมองของนักสวัสดิการสังคม. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ชีวีวิรุฬห์. (2542) *การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา พันธูวร. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี เปลี่ยนพันธ์. (2553). *การอบรมเลี้ยงดูของผู้สูงอายุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น*. สารนิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด ลอมาลี. (2554). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมข่มขู่ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สาวณี สุขพันธ์. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์กศ.ม.(การวิจัยการศึกษา).บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สายพิณ บุญเรือน. (2549). *บทบาทของโรงเรียนและครอบครัวต่อการเล่นเกมออนไลน์ : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์(ศศ.ม.). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- หทัยทิพย์ กรินชัย. (2542). *ความคาดหวังด้านการอบรมเลี้ยงดูของวัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบัน*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ; คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม มหาว.
- หนูเล็ก บุญสิงห์. (2553). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสำนักงานพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Huey, Wayne C. (1984). "Effect to Counselor-led and peer-led Group Assertive training on Aggression in Black Adolescents Aggression " ,Journal of Counseling Psychology.
- Kinney, T.A. ,Smith, B.A. and Donzelle, B.(2001 , April). "The Influence of Sex , Gender , Self – Discrepancy and Self – Awareness on Anger and Verbal Aggressiveness among U.S.A. College Students," The journal of Social Psychology. 141(1) : 245 - 275.
- Pellegrini and Long ,J.D.(2002 ,June).A longitudinal study of bullying, dominance, and victimization during the transition from primary school through secondary school. British Journal of Developmental Psychology.20(2):259-280.
- Pellegrini, Anthony D.; Bartini, Maria Jan and Brooks, Fred. (1999). *School bullies, victims, and aggressive victims: Factors relating to group affiliation and victimization in early adolescence*. Journal of Educational Psychology, 91(2): 216-224.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □
หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ระดับชั้นเรียน ☐ ม.1 ☐ ม.2 ☐ ม.3
3. ลักษณะของชุมชนที่อยู่อาศัย
 - ☐ บ้านจัดสรร ☐ ห้องเช่า / แฟลต / อาคารชุด
 - ☐ ชุมชนแออัด ☐ บ้านพักข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 - ☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. รายได้ของครอบครัว.....บาท

แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นลักษณะของพฤติกรรม ถ้าข้อความใดตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	การยอมรับฟังความคิดเห็น					
1.	สมาชิกในครอบครัวยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนเสมอ					
2.	เมื่อเกิดความไม่เข้าใจกันขึ้น สมาชิกในครอบครัวพร้อมรับฟังเหตุผลของนักเรียนเสมอ					
3.	เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันกับนักเรียน นักเรียนจะไม่คุยถึงเรื่องดังกล่าว					
	การปรึกษาพูดคุย					
4.	นักเรียนมักเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันให้สมาชิกในครอบครัวฟัง					
5.	นักเรียนปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับสมาชิกในครอบครัว					
6.	เมื่อนักเรียนจะตัดสินใจทำอะไร นักเรียนมักขอคำแนะนำและฟังความคิดเห็นจากเพื่อนก่อนปรึกษาครอบครัว					
7.	เมื่อเกิดปัญหากับนักเรียน นักเรียนมักจะเก็บไว้โดยไม่บอกสมาชิกในครอบครัว					

ข้อ	ข้อความถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	การให้กำลังใจและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน					
8.	เมื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่งในครอบครัวของนักเรียน เกิดเจ็บป่วย คนในครอบครัวจะช่วยกันดูแลเสมอ					
9.	เมื่อนักเรียนมีเรื่องทุกข์ใจ สมาชิกในครอบครัวจะคอยให้กำลังใจ					
10.	เมื่อสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนเดินทางไปที่ไหนไกล ๆ จะรู้สึกห่วงใยกันเสมอ					
11.	เมื่อสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนมีปัญหา ทุกคนในครอบครัวมีความวิตกกังวลร่วมกัน					
12.	เวลานักเรียนไม่สบาย สมาชิกในครอบครัวคอยดูแลนักเรียน					
13.	สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนมีความห่วงใยรักใคร่กันทุกคน					
14.	เมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนไม่ดี สมาชิกในครอบครัวจะคอยให้กำลังใจเสมอ					
15.	เมื่อนักเรียนเสียใจ สมาชิกในครอบครัวคอยปลอบโยนเสมอ					
16.	สมาชิกในครอบครัวแสดงความห่วงใยเมื่อนักเรียนกลับบ้านผิดเวลา					
17.	ครอบครัวของนักเรียนมักแสดงความรักโดยการกอดกัน					
18.	เมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนดี สมาชิกในครอบครัวจะร่วมแสดงความยินดีด้วย					
19.	สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนไม่เคยรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในแต่ละวันของนักเรียนเลย					

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	การไวใจ					
20.	นักเรียนและสมาชิกในครอบครัวมีความไวใจซึ่งกันและกัน					
21.	สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนมักมีความลับต่อกัน					
	การไม่ขัดแย้งซึ่งกันและกัน					
22.	นักเรียนมักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัว					
23.	สมาชิกในครอบครัวของนักเรียน มักชอบพูดคุยหยอกล้อกัน					
	การให้คำแนะนำและการตักเตือนด้วยเหตุผล					
24.	เมื่อนักเรียนทำผิดสมาชิกในครอบครัวตักเตือนด้วยเหตุผล					
	การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในครอบครัว					
25.	ครอบครัวของนักเรียนชอบดูโทรทัศน์ร่วมกัน					
26.	ครอบครัวของนักเรียนมักจะนัดกันไปเที่ยวพักผ่อนร่วมกันเสมอ					
27.	ครอบครัวของนักเรียนชอบไปเที่ยวพักผ่อนต่างจังหวัดด้วยกันเป็นประจำช่วงปิดเทอม					
28.	นักเรียนและสมาชิกในครอบครัวชอบทำกิจกรรมร่วมกันในวันหยุด					

ข้อ	ข้อความถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
29.	สมาชิกในครอบครัวของนักเรียน มีโอกาส รับประทานอาหารร่วมกันอย่างพร้อมหน้า พร้อมตา					
30.	นักเรียนไม่ค่อยได้ทำกิจกรรมร่วมกับ สมาชิกในครอบครัว					

แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นลักษณะของพฤติกรรม ถ้าข้อความใดตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน					
1.	นักเรียนรู้สึกว่าคุณไม่เข้าใจนักเรียน					
2.	นักเรียนเข้ากับเพื่อนในห้องได้เป็นอย่างดี					
3.	นักเรียนกับเพื่อนทะเลาะกันบ่อย ๆ					
4.	เมื่อถึงวันเกิดเพื่อนให้ของขวัญกับนักเรียน					
5.	นักเรียนเชื่อมั่นว่าเพื่อนจริงใจกับนักเรียนเสมอ					
6.	เมื่อไปเที่ยวนักเรียนมักจะซื้อของมาฝากเพื่อน					
	การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
7.	นักเรียนไม่สนใจว่าเพื่อนทำอะไรกันบ้าง					
8.	เมื่อใกล้สอบ นักเรียนกับเพื่อนจะช่วยกันทบทวนบทเรียนที่เรียนมาด้วยกันเสมอ					
9.	เมื่อนักเรียนไม่สบาย เพื่อนดูแลเอาใจใส่อย่างดี					
10.	นักเรียนชอบอยู่คนเดียวตามลำพังไม่ชอบยุ่งเกี่ยวเพื่อนในห้อง					
11.	นักเรียนคอยให้คำแนะนำเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ					
12.	เมื่อเพื่อนเกิดปัญหานักเรียนจะอยู่เคียงข้างและให้กำลังใจเสมอ					
13.	นักเรียนพร้อมรับฟังเรื่องไม่สบายใจ ต่าง ๆ ของเพื่อน					
14.	เพื่อนให้กำลังใจเมื่อนักเรียนไม่สบายใจ					

แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความคำถาม	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	นักเรียนมักมีปัญหาในการที่นั่งรับประทาน อาหารในช่วงพักกลางวัน					
2.	ห้องเรียนมีขนาดเล็กเกินไปเมื่อ เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียน					
3.	ห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ พอเพียง					
4.	ร้านค้าในโรงอาหารมีจำนวนน้อยเกินไป					
5.	ห้องน้ำมีจำนวนน้อย และไม่สะอาด					
6.	โรงเรียนมีที่จอดรถจักรยานยนต์และ จักรยานเพียงพอ					
7.	อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่ ทันสมัย					
8.	โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้สถานบันเทิง					
9.	สนามบอลไม่เพียงพอต่อการเล่น					
10.	ห้องเรียนและบริเวณโดยรอบมีเสียงดังจน น่ารำคาญ					
11.	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ					
12.	อากาศภายในห้องเรียนร้อนเพราะมีพัดลม ไม่เพียงพอ					
13.	โรงเรียนจัดมุมพักผ่อนที่สะอาดให้นักเรียน					
14.	บริเวณภายในโรงอาหารมีความสะอาดและ ถูกสุขลักษณะ					
15.	มีอุปกรณ์กีฬาให้นักเรียนเล่นอย่าง เพียงพอ					

ข้อ	ข้อความคำถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
16.	แสงสว่างในโรงอาหารมีเพียงพอ					
17.	การถ่ายเทอากาศและอุณหภูมิภายใน โรงอาหารมีความเหมาะสม					
18.	อาหารและเครื่องดื่มอร่อยและมีความ สะอาด					
19.	แสงสว่างในห้องน้ำมีเพียงพอ					
20.	บรรยากาศในโรงเรียนมีความร่มรื่นและ สวยงาม					

แบบสอบถามการได้รับการกระตุ้นเตือนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นลักษณะของพฤติกรรม ถ้าข้อความใดตรงกับพฤติกรรมของ

นักเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
1.	ผู้ปกครองมักเข้มงวดให้นักเรียนทำการบ้านหรืออ่านหนังสือจนทำให้นักเรียนไม่พอใจ					
2.	ผู้ปกครองแสดงความยินดีและชื่นชม เมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนดี					
3.	ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนด้วยความหวังดี					
4.	ผู้ปกครองกำหนดกฎระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ					
5.	ครูมักลงโทษนักเรียน จนนักเรียนมักร้องไห้ด้วยความโมโห					
6.	ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนเมื่อนักเรียนทำผิดด้วยคำพูดที่รุนแรง					
7.	ผู้ปกครองมักพูดว่าไม่เป็นอะไรเมื่อนักเรียนทำผิด					
8.	ครูมักลงโทษนักเรียนด้วยการตี					
9.	เพื่อนคอยตักเตือนนักเรียนเสมอเมื่อนักเรียนทำผิด					
10.	ผู้ปกครองมักลงโทษนักเรียนก่อนลูกคนอื่น ๆ เสมอเมื่อทะเลาะกัน					
11.	เมื่อนักเรียนทำผิดผู้ปกครองมักทำโทษนักเรียนก่อนที่จะให้เหตุผล					
12.	เมื่อนักเรียนทำผิดคุณครูมักลงโทษนักเรียนต่อหน้าผู้อื่น					

ข้อ	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	บาง ครั้ง	ไม่ เคย
13.	ผู้ปกครองมักกระตุ้นให้นักเรียนอ่านหนังสืออยู่เสมอ					
14.	เมื่อนักเรียนสอบตกผู้ปกครองมักเปรียบเทียบผลการเรียนกับลูกบ้านอื่นเสมอ					
15.	ครูมักชมเชยเมื่อนักเรียนกล้าตอบคำถาม					
16.	ครูมักว่านักเรียนด้วยคำพูดที่รุนแรง เมื่อนักเรียนทำไม่ถูก					
17.	ครูมักเรียกนักเรียนไปว่ากล่าวตักเตือน					
18.	ครูมักชื่นชมเมื่อนักเรียนช่วยกันทำงานเพื่อส่วนรวม					
19.	เมื่อนักเรียนเก็บของได้ครูมักชื่นชมนักเรียนหน้าเสาธง					
20.	ผู้ปกครองมักเตือนนักเรียนเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ					

แบบสอบถามด้านตัวแบบทางสังคม

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นลักษณะของพฤติกรรม ถ้าข้อความใดตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	การเลียนแบบพฤติกรรมจากพ่อแม่หรือบุคคลที่ชื่นชอบ					
1.	เมื่อเพื่อนสนิทของนักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ นักเรียนจะทำตาม					
2.	นักเรียนมักแสดงพฤติกรรมตามแบบอย่างของบุคคลที่นักเรียนเคารพนับถือ					
3.	นักเรียนมักแต่งตัวให้เหมือนเพื่อนๆ ในกลุ่มเดียวกัน					
4.	เมื่อนักเรียนเห็นว่าพ่อแม่ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด นักเรียนก็ประหยัดเงินโดยการคิดไตร่ตรองก่อนที่จะซื้อเสมอ					
5.	เมื่อเห็นพ่อแม่พูดจาเสียงดัง นักเรียนลองพูดเสียงดังบ้าง					
6.	นักเรียนเห็นพ่อแม่อดทนต่อความยากลำบาก ทำให้นักเรียนเป็นคนรู้จักอดทน					
7.	นักเรียนมีวินัยในตนเองได้เพราะดูตัวอย่างมาจากพ่อแม่					
8.	นักเรียนเป็นคนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคได้ เพราะเห็นแบบอย่างจากพ่อแม่					
9.	นักเรียนชอบทำทรงผมเหมือนนักร้องที่ชื่นชอบไม่ว่าจะเป็นทรงใดก็ตาม					
10.	นักเรียนชอบแต่งตัวตามดาราที่กำลังได้รับความนิยมถึงจะดูไม่เหมาะกับนักเรียนก็ตาม					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
11.	นักเรียนเห็นดาราที่ชื่นชอบเรียนจบรับ ปริญญา นักเรียนพยายามเรียนให้สำเร็จ แบบนั้นบ้าง					
	การเลียนแบบพฤติกรรมจากการชม ภาพยนตร์โทรทัศน์					
12.	นักเรียนชอบแสดงกิริยาท่าทางตามดารา ในภาพยนตร์ที่ไปดูมา					
13.	เวลาดูละครนักเรียนแสดงท่าทางจนเงี้ยว ตามตามตัวละครนั้น					
14.	เมื่อนักเรียนดูภาพยนตร์แล้วมีประโยค หรือคำพูดที่โดนใจ นักเรียนจะนำคำพูด นั้นมาใช้บ้าง					
15.	นักเรียนเห็นพิธีกรในรายการโทรทัศน์พูด ได้อย่างชัดถ้อยชัดคำนักเรียนลองฝึกบ้าง					
16.	นักเรียนมักหาซื้อเสื้อผ้าตามแบบที่ตัวเอง ในละครหรือภาพยนตร์มาสวมใส่เสมอ					
	การเลียนแบบพฤติกรรมจากการอ่าน หนังสือ					
17.	เมื่อนักเรียนอ่านการ์ตูนที่มีคำพูดล้อเลียน นักเรียนใช้คำพูดตามตัวละครในการ์ตูน นั้น					
18.	เวลาอ่านหนังสือนิยายสารที่ชื่นชอบ นักเรียนมักเลียนแบบการแต่งตัวตามตัว แบบในหนังสือเล่มนั้น					
19.	เวลาที่นักเรียนอ่านหนังสือที่มีหลักคติ เตือนใจ นักเรียนยึดหลักคตินั้นมาปฏิบัติ ตาม					
20.	นักเรียนเรียนรู้วิธีคิด การตัดสินใจและการ แก้ปัญหาจากการอ่านหนังสือ					

แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นลักษณะของพฤติกรรม ถ้าข้อความใดตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	เมื่อนักเรียนทำผิดมักจะถูกลงโทษหรือถูกดุอย่างรุนแรงจากผู้ปกครอง					
2.	เมื่อนักเรียนขอร้องให้ช่วยเหลือ มักจะไม่ได้ความร่วมมือจากผู้ปกครอง					
3.	ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจในการแต่งกายของนักเรียนเท่าที่ควร					
4.	เมื่อนักเรียนกลับจากโรงเรียนไม่ตรงเวลา มักจะถูกผู้ปกครองพูดตีสอนซ้ำซาก					
5.	เมื่อนักเรียนทำดีมักจะไม่ได้รับยกย่องชมเชยจากผู้ปกครอง					
6.	เมื่อนักเรียนทะเลาะกับพี่ๆ น้องๆ ผู้ปกครองมักจะตำหนินักเรียนมากกว่าคนอื่น					
7.	สิ่งที่ทำให้นักเรียนยุ่งยากใจมากที่สุดคือ ไม่ได้รับความสนใจจากผู้ปกครองเท่าคนอื่น					
8.	เมื่อนักเรียนขอเงินจากผู้ปกครองมักจะถูกดุตำบอยๆ					
9.	ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการกินการนอนของนักเรียนเท่าที่ควร					
10.	เมื่อนักเรียนทำผิดระเบียบของครอบครัว ผู้ปกครองจะชี้แจงความผิดก่อนลงโทษ					
11.	หากผลการเรียนของนักเรียนไม่ดี ผู้ปกครองจะพูดให้กำลังใจและให้อภัย					
12.	ผู้ปกครองยินดีให้คำปรึกษา เมื่อนักเรียนต้องการขอคำปรึกษา					

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
13.	ผู้ปกครองไม่ยอมให้นักเรียนคบเพื่อนต่างเพศ					
14.	สิ่งที่ทำให้นักเรียนยุ่งยากใจคือผู้ปกครองคอยเอาใจใส่นักเรียนมากเกินไป					
15.	เมื่อออกนอกบ้านผู้ปกครองจะคอยตักเตือนให้นักเรียนให้ระวังอันตรายด้วยความเป็นห่วง					

แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นลักษณะของพฤติกรรม ถ้าข้อความใดตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	กระทำ เป็นประจำ	ส่วนใหญ่ กระทำ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ กระทำ เลย
1.	หากใครทำให้นักเรียนโกรธ นักเรียนจะทำร้ายคนนั้น				
2.	นักเรียนชอบเอาปมด้อยของผู้อื่นมาพูดเป็นเรื่องสนุก				
3.	นักเรียนมักใช้กำลังตอบโต้ผู้ที่เข้ามาหาเรื่องนักเรียน				
4.	เวลาโกรธมากๆ นักเรียนจะปิดประตูเสียงดัง				
5.	ถ้าเพื่อนโยนสิ่งของใส่หน้า นักเรียนจะขว้างกลับทันที				
6.	ถ้าใครแกล้งนักเรียน นักเรียนจะผลักคนนั้นให้ล้ม				
7.	นักเรียนจะใช้คำพูดที่ไม่ดี เมื่อทะเลาะกับผู้อื่น				
8.	นักเรียนชอบวิจารณ์เพื่อนต่อหน้าคนอื่น จนเพื่อนเสียหน้า				
9.	นักเรียนจะทำลายสิ่งของของผู้อื่นที่ทำให้นักเรียนโกรธ				
10.	นักเรียนจะแกล้งเดินชนคนที่ยืนขวางทางนักเรียน				
11.	หากนักเรียนกำลังยุ่ง นักเรียนจะตะคอกใส่ผู้ที่เข้ามารบกวน				
12.	หากนักเรียนไม่พอใจใคร นักเรียนจะกระแทกสิ่งของให้มีเสียงดัง				

ข้อ	ข้อความ	กระทำ เป็นประจำ	ส่วนใหญ่ กระทำ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ กระทำ เลย
13.	นักเรียนชอบแกล้งแซกหัวเพื่อนเพราะสนุกดี				
14.	นักเรียนจะใช้มือตีผู้ที่ยั่วให้นักเรียนโกรธ				
15.	นักเรียนให้อภัยผู้อื่นแทนการแก้แค้น				
16.	หากนักเรียนเกลียดใคร นักเรียนจะพูดแข่งคนนั้น				
17.	หากพ่อแม่ดู นักเรียนจะหนีไปหาเรื่องกับคนรอบข้างแทน				
18.	หากนักเรียนหมั่นไส้ใคร นักเรียนจะพูดเสียดสีให้คนนั้นรู้สึกเจ็บใจ				
19.	ถ้าใครชวนทะเลาะ นักเรียนจะเดินหนีไป				
20.	นักเรียนจะใช้กำลังกายตอบโต้ผู้ที่เข้ามาหาเรื่องนักเรียน				
21.	นักเรียนจะแสดงสีหน้าบึ้งตึงเมื่อไม่พอใจหรือไม่ได้ในสิ่งที่คาดหวัง				
22.	นักเรียนมักตะโกนล้อชื่อพ่อแม่ของเพื่อนดังๆ				
23.	นักเรียนจะพูดประชดใส่คนที่นักเรียนไม่ชอบเพื่อให้ผู้นั้นรู้ตัว				
24.	นักเรียนจะทุบตีผู้ที่ทำให้นักเรียนไม่พอใจ				
25.	หากนักเรียนไม่พอใจใคร นักเรียนจะต่อว่าผู้นั้นดังๆ เพื่อให้เขาอาย				
26.	ถ้านักเรียนโกรธแค้นใคร นักเรียนจะชวนเพื่อนไปทำร้ายคนนั้น				
27.	นักเรียนจะแสดงท่าทางหยาบคายใส่ผู้ที่นักเรียนไม่ชอบ				
28.	ถ้านักเรียนเห็นด้วยกับใคร นักเรียนจะโต้แย้งขึ้นมาทันที				

ข้อ	ข้อความ	กระทำ เป็นประจำ	ส่วนใหญ่ กระทำ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ กระทำ เลย
29.	เวลาโกรธ นักเรียนจะทำลายสิ่งของที่อยู่ใกล้มือ				
30.	ถ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน นักเรียนมักใช้คำพูดหยาบคายด่าใส่เพื่อน				

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว

ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมก้าวร้าว

ข้อ	ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.	หากใครทำให้นักเรียนโกรธ นักเรียนจะทำร้ายคนนั้น	1.38	0.93	น้อย
2.	นักเรียนชอบเอาปมด้อยของผู้อื่นมาพูดเป็นเรื่องสนุก	1.22	1.00	น้อย
3.	นักเรียนมักใช้กำลังตอบโต้ผู้ที่เข้ามาหาเรื่องนักเรียน	1.44	1.02	น้อย
4.	เวลาโกรธมากๆ นักเรียนจะปิดประตูเสียงดัง	1.19	0.92	น้อย
5.	ถ้าเพื่อนโยนสิ่งของใส่หน้า นักเรียนจะขว้างกลับทันที	1.47	0.78	น้อย
6.	ถ้าใครแกล้งนักเรียน นักเรียนจะแกล้งคนนั้นให้ล้ม	1.43	0.96	น้อย
7.	นักเรียนจะใช้คำพูดที่ไม่ดี เมื่อทะเลาะกับผู้อื่น	0.97	1.02	น้อย
8.	นักเรียนชอบวิจารณ์เพื่อนต่อหน้าคนอื่น จนเพื่อนเสียหน้า	1.06	1.05	น้อย
9.	นักเรียนจะทำลายสิ่งของของผู้ที่ทำให้นักเรียนโกรธ	1.17	0.96	น้อย
10.	นักเรียนจะแกล้งเดินชนคนที่ยืนขวางทางนักเรียน	1.27	1.02	น้อย
11.	หากนักเรียนกำลังยุ่ง นักเรียนจะตะคอกใส่ผู้ที่เข้ามารบกวน	1.36	1.05	น้อย
12.	หากนักเรียนไม่พอใจใคร นักเรียนจะกระแทกสิ่งของให้ มีเสียงดัง	1.08	1.05	น้อย
13.	นักเรียนชอบแกล้งเขกหัวเพื่อนเพราะสนุกดี	1.14	1.01	น้อย
14.	นักเรียนจะใช้มือตีผู้ที่ยั่วให้นักเรียนโกรธ	1.27	1.02	น้อย
15.	นักเรียนให้อภัยผู้อื่นแทนการแก้แค้น	2.08	0.91	มาก
16.	หากนักเรียนเกลียดใคร นักเรียนจะพูดแข่งคนนั้น	1.26	1.02	น้อย
17.	หากพ่อแม่ดู นักเรียนจะหนีไปหาเรื่องกับคนรอบข้างแทน	1.40	1.04	น้อย
18.	หากนักเรียนหมั่นไส้ใคร นักเรียนจะพูดเสียดสีให้คนนั้นรู้สึกเจ็บใจ	1.24	0.93	น้อย
19.	ถ้าใครชวนทะเลาะ นักเรียนจะเดินหนีไป	1.89	0.83	มาก
20.	นักเรียนจะใช้กำลังกายตอบโต้ผู้ที่เข้ามาหาเรื่องนักเรียน	1.24	0.99	น้อย

ข้อ	ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
21.	นักเรียนจะแสดงสีหน้าบึ้งตึงเมื่อไม่พอใจหรือไม่ได้ในสิ่งที่คาดหวัง	1.27	1.06	น้อย
22.	นักเรียนมักตะโกนล้อชื่อพ่อแม่ของเพื่อนดั่งๆ	1.15	0.93	น้อย
23.	นักเรียนจะพูดประชดใส่คนที่นักเรียนไม่ชอบเพื่อให้ผู้นั้นรู้ตัว	1.05	0.92	น้อย
24.	นักเรียนจะทุบตีผู้ที่ทำให้นักเรียนไม่พอใจ	1.09	1.01	น้อย
25.	หากนักเรียนไม่พอใจใคร นักเรียนจะต่อว่าผู้นั้นดั่งๆ เพื่อให้เขาอาย	1.12	0.94	น้อย
26.	ถ้านักเรียนโกรธแค้นใคร นักเรียนจะชวนเพื่อไปทำร้ายคนนั้น	0.97	1.00	น้อย
27.	นักเรียนจะแสดงท่าทางหยาบคายใส่ผู้ที่นักเรียนไม่ชอบ	1.47	1.01	น้อย
28.	ถ้านักเรียนเห็นด้วยกับใคร นักเรียนจะได้แย่งขึ้นมาทันที	1.53	0.91	มาก
29.	เวลาโกรธ นักเรียนจะทำลายสิ่งของที่อยู่ใกล้มือ	1.50	0.90	น้อย
30.	ถ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน นักเรียนมักใช้คำพูดหยาบคายตำใส่เพื่อน	1.68	0.97	มาก
รวม		1.31	0.56	น้อย

จากตารางพบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมก้าวร้าว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=1.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับน้อย 26 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนให้อภัยผู้อื่นแทนการแก้แค้น ($\bar{x}=2.08$) รองลงมาคือ ถ้าใครชวนทะเลาะ นักเรียนจะเดินหนีไป ($\bar{x}=1.89$) และถ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน นักเรียนมักใช้คำพูดหยาบคายตำใส่เพื่อน ($\bar{x}=1.68$)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 5176

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองใหญ่

เนื่องด้วย นางสาวไพรินทร์ อิมประสงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา (การจัดการเรียนรู้สุศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ และ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบทดสอบเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในโรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนกันยายน 2559 ถึงเดือนตุลาคม 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 088 737 1300

ที่ ศธ 0519.12/ 5175-5174

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาราษฎร์บำรุง

เนื่องด้วย นางสาวไพรินทร์ อัมประสงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา (การจัดการเรียนรู้ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ และ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการวิจัย กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบทดสอบเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในโรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนกันยายน 2559 ถึงเดือนตุลาคม 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 088 737 1300

ที่ ศธ 0519.12/ 5916

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
-สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชบุรารุ่ง (งามศิริวิทยาคาร)

เนื่องด้วย นางสาวโพรินทร์ อัมประสงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา (การจัดการเรียนรู้ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ และ เรือเอก-ดร.อภิรดี ทรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 3 ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในโรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนตุลาคม 2559 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 088 737 1300

ที่ ศธ 0519.12/ 5916

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองเพลง

เนื่องด้วย นางสาวไพรินทร์ อัมประสงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา (การจัดการเรียนรู้สุศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ และ เรือเอก-ดร.อภิวัชร ทรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 3 ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในโรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนตุลาคม 2559 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 088 737 1300

ที่ ศธ 0519.12/ 5916

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปทุมวนาราม

เนื่องด้วย นางสาวไพรินทร์ อัมประสงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา (การจัดการเรียนรู้สุศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ และ เรือเอก.ดร.อภิธิ์ หรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 3 ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในโรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนตุลาคม 2559 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์อัครชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 088 737 1300

ที่ ศธ 0519.12/ 5175-5174

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์

เนื่องด้วย นางสาวไพรินทร์ อัมประสงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา (การจัดการเรียนรู้สู่ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ และ - เรือเอก ดร.อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบทดสอบเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในโรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนกันยายน 2559 ถึงเดือนตุลาคม 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 088 737 1300

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชร ดวงจันทร์	คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา ศรีศิริ	ภาควิชาสุขศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3.นายแพทย์ ศิวโรจน์ กลิ่นหอม	แพทย์ประจำมิตรชุมชนคลินิกเวชกรรม
สาขาจันทบุรีเบกษา
4.อาจารย์ ธนวัฒน์ ชัยพงศ์พัชรา	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา
5.อาจารย์ วัลลภา วาสนาสมปอง	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว ไพรินทร์ อัมประสงค์
วันเดือนปีเกิด	3 กันยายน 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	71 ม.6 ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 4600
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2544	ประถมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนเทศบาล ๑ กาฬสินธุ์พิทยาสีรินทร์
พ.ศ.2550	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2554	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2560	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ